

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim

ul. Oleksiaka Wichury 3, 08-300 Sokołów Podlaski

tel.: 0 25 787 22 04, 0 25 781 71 30, fax.: 0 25 781 71 49

e-mail: sekretariat@pup.sokolowpodl.pl

Miasto Sokołów Podlaski

Gmina Bielany

Gmina Ceranów

Gmina Jabłonna Lacka

Miasto i Gmina
Kosów Lacki

Gmina Repki

Gmina Sabnie

Gmina Sokołów Podlaski

Gmina Sterdyń

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim w 2019 roku

Sokołów Podlaski, marzec 2020

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI I POWIATU SOKOŁOWSKIEGO	6
2. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE SOKOŁOWSKIM	10
2.1. Poziom, stopa i dynamika bezrobocia	10
2.2. Struktura bezrobotnych	15
2.2.1. <i>Bezrobotni według wieku</i>	16
2.2.2. <i>Bezrobotni według wykształcenia</i>	17
2.2.3. <i>Bezrobotni według zawodów</i>	17
2.2.4. <i>Bezrobotni według stażu pracy</i>	18
2.2.5. <i>Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy</i>	19
2.2.6. <i>Bezrobotni według płci</i>	20
2.2.7. <i>Bezrobocie w gminach</i>	21
2.2.8. <i>Bezrobotni z prawem do zasiłku</i>	23
2.2.9. <i>Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy</i>	24
2.2.10. <i>Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy</i>	24
3. USŁUGI I INSTRUMENTY RYNKU PRACY	28
3.1. Realizacja usług pośrednictwa pracy	28
3.2. Pośrednictwo pracy EURES	31
3.3. Zatrudnianie cudzoziemców	33
3.4. Realizacja usług poradnictwa zawodowego	36
3.5. Szkolenia i przekwalifikowania	37
3.6. Instrumenty rynku pracy	39
3.6.1. <i>Prace interwencyjne</i>	39
3.6.2. <i>Roboty publiczne</i>	39
3.6.3. <i>Staż</i>	39
3.6.4. <i>Środki na podjęcie działalności gospodarczej</i>	40
3.6.5. <i>Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego</i>	42
3.6.6. <i>Prace społecznie użyteczne</i>	42
3.6.7. <i>Bon na zasiedlenie dla bezrobotnego do 30 roku życia</i>	43
3.6.8. <i>Refundacja wynagrodzeń składek na ubezpieczenie społeczne bezrobotnych do 30 roku życia</i>	43

3.6.9.	<i>Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia</i>	43
3.6.10.	<i>Krajowy Fundusz Szkoleniowy</i>	44
4.	PROJEKTY I PROGRAMY RYNKU PRACY	46
4.1.	Projekty współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego	46
4.2.	Programy rynku pracy	47
5.	FINANSOWANIE DZIAŁAŃ ZE ŚRODKÓW PFRON	50
6.	DZIAŁANIA PROMUJĄCE USŁUGI ŚWIADCZONE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY W SOKOŁOWIE PODLASKIM	51
7.	PLAN FINANSOWY FUNDUSZU PRACY NA REALIZACJĘ PROGRAMU NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA, ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ	54
8.	OBSŁUGA FORMALNA KLIENTÓW	55
9.	ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE	57
	PODSUMOWANIE	59

WSTĘP

Rok 2019 na rynku pracy upłynął pod znakiem najniższych od 30 lat wskaźników bezrobocia przy jednoczesnym braku stabilności zatrudnienia i rosnącym znaczeniu elastycznych form współpracy. Pracodawcy mają coraz większy problem z rekrutacją, nie tylko w segmencie pracowników umysłowych, ale też wśród wykwalifikowanych pracowników fizycznych.

Jedną z przyczyn spadku liczby bezrobotnych w 2019 roku w porównaniu do roku ubiegłego była dobra koniunktura gospodarcza, co znalazło wyraz w dynamice wzrostu PKB. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w 2019 roku PKB (niewyrównany sezonowo) wzrósł w porównaniu do analogicznego kwartału 2018 roku. Utrzymujący się wzrost gospodarczy wpłynął na wysoką liczbę ofert pracy w skali roku. W całym 2019 roku pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 1,34 mln ofert.

Niskie bezrobocie to dobra wiadomość dla pracowników, bo wymusza wzrost płac i daje większą elastyczność w szukaniu nowego zatrudnienia. Gorsza dla pracodawców, bo w połączeniu z szybkim wzrostem gospodarczym przekłada się na problemy z pozyskiwaniem kadr i ich rotacją. Jak wynika z ostatniego „Barometru rynku pracy” Work Service, 64,9 proc. polskich firm deklaruje, że niedobór pracowników odbija się na ich działalności. Ponad połowa ogranicza inwestycje lub nie może zawierać nowych kontraktów ze względu na problemy kadrowe.

Sytuacja będzie się zaostrzać, bo – jak wynika z prognoz GUS – do 2050 roku nastąpi spadek liczby ludności Polski o 4,5 mln osób, czyli prawie 12 proc. Z kolei obciążenie osób w wieku produkcyjnym przez emerytów zwiększy się w tym czasie do 52 na 100 zatrudnionych (z 28 jeszcze w 2013 roku). W efekcie w 2050 roku na polskim rynku pracy zabraknie już ok. 10 mln osób w wieku 18–44 lat, aby utrzymać obecną relację ich liczby do populacji osób w wieku poprodukcyjnym.

Rekordowo niska stopa bezrobocia sprawia, że w Polsce zapotrzebowanie na pracowników zgłaszane przez pracodawców jest obecnie rekordowo wysokie. Każda osoba gotowa do podjęcia zatrudnienia może skorzystać z licznych instrumentów rynku pracy, które pozwolą jej udoskonalić umiejętności zawodowe, zyskać nowe kwalifikacje (staże i szkolenia), czy założyć własną firmę (jednorazowa środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa). Wystarczy, że osoba chcąca wrócić na rynek pracy, zarejestruje się jako bezrobotna, a pracownik urzędu pracy dobierze dla niej, w zależności od potrzeb, odpowiednią ofertę.

Dzięki środkom przekazanych przez ministerstwo urzędy pracy dofinansują także część wynagrodzenia osoby bezrobotnej zatrudnionej przez pracodawcę w ramach prac interwencyjnych czy robót publicznych. W ten sposób ułatwia się bezrobotnym powrót na rynek pracy.

Także pracodawcy, którzy zatrudnią osoby bezrobotne, mogą liczyć na wsparcie w prowadzeniu działalności gospodarczej – refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej lub dla poszukującego pracy opiekuna osoby niepełnosprawnej.

Pozytywne zmiany na rynku pracy w Polsce – wzrost gospodarczy, spadek liczby bezrobotnych, wzrost zatrudnienia pracowników, wzrost wynagrodzeń przekłada się na rynek powiatu sokołowski. Nie bez znaczenia były też działania Urzędu w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, promocji zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej bezrobotnych oraz innych osób poszukujących pracy, które koncentrowany się na pozyskiwaniu i gospodarowaniu środkami finansowymi

przeznaczonymi na organizowanie i finansowanie programów rynku pracy, współpracy z partnerami rynku pracy, organizacjami, instytucjami, jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie promocji zatrudnienia, monitorowaniu lokalnego rynku pracy w celu doskonalenia jakości świadczonych usług oraz poprawie organizacji i obsługi osób bezrobotnych i pracodawców.

Urząd posiadał ofertę zarówno dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy jak i pracodawców oraz przedsiębiorców, poczynając od usług rynku pracy – współpracy w ramach pośrednictwa pracy poradnictwa zawodowego i szkoleń poprzez instrumenty rynku pracy – czyli programy na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych.

Malejące bezrobocie cieszy, ale nie oznacza to, że problemy na lokalnym rynku pracy nie występują. Nadal obserwujemy trudności w powrocie na rynek pracy osób długotrwale bezrobotnych oraz osób młodych. Problem stanowi również niedopasowanie popytu i podaży na lokalnym rynku pracy.

Niniejsze sprawozdanie przedstawia działania realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim w 2019 r. w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. W swoich działaniach dążymy do ograniczenia poziomu bezrobocia w Powiecie Sokołowskim poprzez tworzenie trwałych miejsc pracy, rozwój lokalnej przedsiębiorczości i dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników. Wszystkie zadania, które realizujemy wynikają bezpośrednio z potrzeb lokalnego rynku pracy, trendów demograficznych oraz czynników gospodarczych.

Prezentowany materiał opracowano na podstawie danych statystycznych ze sprawozdań MRPiPS o rynku pracy, danych z Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), a także informacji pochodzących z rejestrów PUP. Sprawozdanie składa się z najważniejszych części opisujących sytuację na lokalnym rynku pracy: strukturę demograficzną powiatu, wielkość i strukturę bezrobocia, a także usługi i instrumenty rynku pracy, zagospodarowanie środków Funduszu Pracy (FP) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), programy na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych i związane z nimi działania informacyjno-promocyjne.

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU SOKOŁOWSKIEGO

Powiat sokołowski jest jednym z 37 powiatów ziemskich województwa mazowieckiego. Swoim obszarem obejmuje 9 jednostek samorządowych (gminy): Bielany, Ceranów, Jabłonna Lacka, Kosów Lacki, Repki, Sabnie, Sterdyń, Sokołów Podlaski, Kosów Lacki wraz z miastami – Sokołów Podlaski, Kosów Lacki. Łączna powierzchnia powiatu na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosi 1131 km², a zamieszkuje go **53 992 mieszkańców**¹ - 26 760 mężczyzn, 27 232 kobiety, co plasuje powiat na 29 miejscu jeśli chodzi o liczbę mieszkańców w województwie mazowieckim. Zdecydowaną większość ludności powiatu, tj. **61% zamieszkuje tereny wiejskie** (32 957 – mieszkańcy wsi, 21 035 – mieszkańcy miasta).

Najbardziej zaludnioną gminą w powiecie jest Gmina Sokołów Podlaski, którą zamieszkiwało 5987 osób. W następnej pod względem liczby mieszkańców – Mieście i Gminie Kosów Lacki mieszkało 5970 osób, w Gminie Repki 5 212 osób, w Gminie Jabłonna Lacka 4460 osób, w Gminie Sterdyń 3921 osób, w Gminie Sabnie 3667 osób, w Gminie Bielany 3628 osób. Najmniej ludności w powiecie liczyła Gmina Ceranów – 2201 osób. W Mieście Sokołów Podlaski mieszkało 18 946 osób.

Struktura wieku ludności w powiecie w I półroczu 2019 r. przedstawiała się następująco:

- 59,3% mieszkańców powiatu było w wieku produkcyjnym (32 022 osoby),
- 17,4% w wieku przedprodukcyjnym (9395 osób),
- 23,3% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym (12 575 osób).

Współczynnik obciążenia demograficznego ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł 39,3%¹.

W powiecie sokołowskim zauważalny jest spadek liczby mieszkańców. Począwszy od roku 2005 liczba mieszkańców powiatu zmniejszyła się o 3 528 osób (w 2005 roku powiat zamieszkiwało 57 520 osób). Zmniejsza się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym i następuje zwiększenie liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Przy czym przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet – 18-59 lat.

Spowodowane jest to m.in. tym, iż w powiecie sokołowskim przyrost naturalny ma wartość ujemną (-88). Tendencja spadkowa urodzeń ma wpływ na rynek pracy, szczególnie w kontekście spadku ludności w wieku przedprodukcyjnym. Zmiany w strukturze wieku ludności obserwowane od kilku lat przynoszą ze sobą negatywne skutki gospodarcze. Słabsza struktura ludności powoduje słabsze możliwości rozwoju gospodarczego. Główne skutki gospodarcze starzenia się społeczeństwa powodują zmniejszenie konsumpcji oraz problemy ze znalezieniem pracowników. Ponadto niski poziom atrakcyjności inwestycyjnej powiatu sokołowskiego może negatywnie wpływać na sytuację na rynku pracy.

Liczba osób pracujących² na koniec grudnia 2018 roku w powiecie sokołowskim wyniosła 18 653 osoby, z czego 9 051 stanowią kobiety. Według danych statystycznych 44,8% aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu pracowało w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 22,8% w przemyśle i budownictwie, 13,5% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) a 1,4% w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

¹ według danych Banku Danych Lokalnych prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny, stan na dzień 31.12.2018 r.

² według danych zawartych w opracowaniu Głównego Urzędu Statystycznego – „Ludność. Stan i struktura w przekroju terytorialnym (stan w dniu 30.06.2019)”

Saldo migracji to różnica między liczbą osób, które napłynęły a liczbą osób, które opuściły dane terytorium w badanym okresie. Zarówno w województwie mazowieckim, jak i w powiecie sokołowskim, saldo migracji nadal jest ujemne. Według danych na dzień 30 czerwca 2019 roku w powiecie sokołowskim zarejestrowano 255 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 395 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wyniosło -140. W tym samym okresie 6 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 3 wymeldowania za granicę – daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 3. Powodem migracji są m.in. przyczyny rodzinne, np. zawieranie małżeństw lub ekonomiczne – w celach zarobkowych.

W powiecie sokołowskim ze względu na jego rolniczy charakter, wiodącą gałęzią gospodarki jest rolnictwo (71% ogólnej powierzchni zajmują użytki rolne, z czego 54% stanowią grunty orne). Na terenie tym funkcjonują przede wszystkim zakłady produkcyjno – usługowo – handlowe.

Według danych statystycznych³ na koniec 2019 roku na terenie powiatu miało siedzibę 4 157 podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON. Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych powiatu sokołowskiego stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – ich liczba stanowiła 3 176. Najczęściej prowadzonymi rodzajami działalności gospodarczej był handel i naprawa pojazdów samochodowych – w tej branży zarejestrowanych było 982 podmioty, następną branżą pod względem liczebności podmiotów gospodarczych było budownictwo – funkcjonowało w niej 556 podmiotów. Dość licznymi sekcjami prowadzonej działalności gospodarczej były podmioty zajmujące się:

- transportem oraz gospodarką magazynową – 347 podmiotów,
- pozostałą działalnością usługową – 342 podmioty,
- przetwórstwem przemysłowym – 328 podmiotów,
- działalnością profesjonalną, naukową i techniczną – 314 podmiotów,
- opieką zdrowotną i pomocą społeczną – 275 podmiotów,
- rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem – 179 podmiotów,
- edukacją – 167 podmiotów,
- administracją publiczną i obroną narodową – 112 podmiotów.

Dane statystyczne wskazują, iż 98 podmiotów gospodarczych działało w branży zajmującej się obsługą rynku nieruchomości z kolei 91 podmiotów w branży zajmującej się działalnością finansową i ubezpieczeniową oraz działalnością związaną z kulturą, rozrywką i rekreacją. Najmniej licznymi sekcjami prowadzonej działalności gospodarczej były podmioty zajmujące się:

- informacją i komunikacją – 76 podmiotów,
- działalnością związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 68 podmiotów,
- dostawą wody, gospodarowaniem ściekami odpadami oraz działalnością związaną z rekultywacją – 15 podmiotów,
- wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – 7 podmiotów,
- górnictwem i wydobywaniem – 6 podmiotów.

³ według danych zawartych w opracowaniu Głównego Urzędu Statystycznego „Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON grudzień 2019”

**Podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON (dane kwartalne)
na podstawie danych GUS za I półrocze 2019 rok**

Nazwa	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007			Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007
	Ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny	
Powiat sokołowski	957	153	764	3 149
Sokołów Podlaski	473	68	382	1 484
Bielany	76	12	59	192
Ceranów	31	7	21	92
Jabłonna Lacka	68	9	58	203
Kosów Lacki	54	12	42	280
Kosów Lacki - miasto	33	11	22	129
Kosów Lacki - obszar wiejski	21	1	20	151
Repki	58	12	43	167
Sabnie	56	8	46	191
Sokołów Podlaski	89	14	73	376
Sterdyń	52	11	40	164

Źródło: według danych Banku Danych Lokalnych prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny

Analizując rejestr REGON pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (4 002) było mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników.

Do największych pracodawców powiatu sokołowskiego według stanu na koniec grudnia 2019 roku można zaliczyć:

1. PHU TOPAZ Zbigniew Paczowski w Sokołowie Podlaski (2166 osób),
2. „SOKOŁÓW” S.A Oddział w Sokołowie Podlaski (1346 osób),
3. REAL S.A Siedlce Chłodnia w Morszkowie (597 osób),
4. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sokołowie Podlaskim (505 osób),
5. SOKOŁÓW-SERVICE Sp. z o.o. Sokołów Podlaski (386 osób),
6. Zakłady Mięsne „ZAKRZEWSCY” (264 osoby),
7. Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Kosowie Lackim (216 osób),
8. „SOKOŁÓW-LOGISTYKA” Sp.z o.o. (186 osób),
9. Przed. Przerobu Żłomu i Metali „SEGROMET” w Sokołowie Podlaskim (173 osoby),
10. Zakład Aranzacyjno Wykonawczy Verifis B. Leoniak (171 osób),
11. Stalfa Sp. z o.o. w Sokołowie Podlaski (169 osób),
12. Powiatowy Bank Spółdzielczy w Sokołowie Podlaskim (153 osoby),
13. P.P.H.U. „GAMA” Sp. j. Rurarz D., Rutkowski W. i Spółka w Sokołowie Podlaskim (153 osoby),
14. Przedsiębiorstwo Usług Inżynieryjno Komunalnych Sp. z o.o. w Sokołowie Podlaskim (142 osoby),
15. PKS „SOKOŁÓW” w Sokołowie Podlaskim (125 osób),

16. Komenda Powiatowa Policji w Sokołowie Podlaskim (124 osoby),
17. Zespół Szkół nr 1 w Sokołowie Podlaskim (110 osób).

2. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE SOKOŁOWSKIM

2.1. Poziom, stopa i dynamika bezrobocia

Bezrobocie to zjawisko polegające na tym, że pewna część ludności zdolnych do pracy, poszukujących pracy i akceptujących istniejący poziom wynagrodzenia nie znajduje zatrudnienia. Zjawisko to dotyka w mniejszym lub większym stopniu każdy obszar kraju. Poniższa analiza danych statystycznych pozwoli zaobserwować zmiany jakie dokonują się w tym obszarze na terenie powiatu sokołowskiego.

Na koniec grudnia 2019 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim **zarejestrowanych było 1 282 osoby** (w tym 621 kobiet) oraz 45 osób poszukujących pracy (w tym 24 kobiety). Najwyższą liczbę bezrobotnych w 2019 r. odnotowano na koniec stycznia, natomiast najniższą na koniec czerwca.

Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach w 2019 r.											
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1420	1378	1312	1212	1177	1139	1164	1175	1167	1188	1269	1282
w tym kobiet											
712	674	641	598	583	567	594	602	601	595	623	621
50,14%	48,91%	48,86%	49,34%	49,53%	49,78%	51,03%	51,23%	51,50%	50,08%	49,09%	48,44%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Porównując sytuację ze stanem z grudnia 2018 roku, kiedy zarejestrowanych było 1 326 osób bezrobotnych, odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 44 osoby.

Analiza liczby bezrobotnych w latach 2018 – 2019 wskazuje, iż w każdym miesiącu 2019 roku było zarejestrowanych mniej osób bezrobotnych niż w analogicznych okresach 2018 roku.

Spadek liczby osób bezrobotnych na koniec grudnia 2019 roku w stosunku do analogicznego okresu roku 2018 odnotowano na obszarze 3 gmin powiatu sokołowskiego i w Mieście Sokołów Podlaski. Największy spadek liczby osób bezrobotnych w omawianym okresie zanotowała Gmina Bielany – spadek o 15 osób.

Największą liczbę bezrobotnych na koniec 2019 roku odnotowano w: mieście Sokołów Podlaski – 561 osób, tj. 43,76% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, gminie Sokołów Podlaski – 149 osób, tj. 11,62% ogółu zarejestrowanych, gminie miejsko-wiejskiej Kosów Lacki – 114 osób, tj. 8,89% ogółu zarejestrowanych. Z kolei najmniej bezrobotnych zamieszkiwało w gminie Ceranów – 53 osoby, tj. 4,13% ogółu zarejestrowanych.

Do spadku liczby osób bezrobotnych na terenie powiatu sokołowskiego przyczyniły się w dużej mierze wzrost gospodarczy kraju i całego regionu Unii Europejskiej, a także działania urzędu pracy, który pozyskiwał środki finansowe na aktywizację osób bezrobotnych i podejmował działania, wykorzystując przede wszystkim instrumenty rynku pracy przy wsparciu usług rynku pracy.

Liczbę osób bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu sokołowskiego w latach 2018 – 2019

L.P	Miasto/ Gmina	Stan na dzień		Stan na dzień		Wzrost /spadek bezrobocia w liczbach bezwzględnych
		31.12.2018 r.		31.12.2019 r.		
		Liczba zarejestrowanych bezrobotnych		Liczba zarejestrowanych bezrobotnych		
		w liczbach bezwzględnych	% do ogólnej liczby bezrobotnych	w liczbach bezwzględnych	% do ogólnej liczby bezrobotnych	
1.	Miasto Sokołów Podlaski	590	44,49%	561	43,76%	-29
2.	Gmina Sokołów Podlaski	147	11,08%	149	11,62%	+2
3.	Gmina Bielany	83	6,26%	68	5,30%	-15
4.	Gmina Cerańów	51	3,85%	53	4,13%	+2
5.	Jabłonna Lacka	95	7,16%	85	6,63%	-10
6.	Miasto i Gmina Kosów Lacki	121	9,3%	114	8,90%	-7
7.	Gmina Repki	87	6,56%	90	7,02%	+3
8.	Gmina Sabnie	75	4,66%	81	6,32%	+6
9.	Gmina Sterdyń	77	5,81%	81	6,32%	+4
Ogółem		1326	-	1282	-	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Ważnym wskaźnikiem pomagającym ocenić sytuację na rynku pracy jest publikowana przez Główny Urząd Statystyczny stopa bezrobocia, tj. procentowy udział liczby zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do liczby czynnych zawodowo. Bezrobocie na obszarze Polski przyjmuje różny stopień nasilenia, im wyższa stopa bezrobocia, tym trudniejsza sytuacja gospodarczo-społeczna regionu.

Na koniec 2019 roku poziom stopy bezrobocia w Polsce wyniósł 5,2%, tj. o 0.6 punktu procentowego mniej niż na koniec 2018 roku. W województwie mazowieckim na koniec 2019 roku zanotowano stopę bezrobocia na poziomie 4,4%, tj. o 0.5 punktu procentowego mniej niż na koniec 2018 roku. W powiecie sokołowskim na koniec 2019 roku stopa bezrobocia wyniosła 5,4%, tj. o 0.2 punktu procentowego mniej niż na koniec 2018 roku.

Poziom stopy bezrobocia w poszczególnych miesiącach											
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Kraj											
6,1	6,1	5,9	5,6	5,4	5,3	5,2	5,2	5,1	5,0	5,1	5,2
Województwo mazowieckie											
5,1	5,0	4,9	4,7	4,6	4,5	4,5	4,5	4,4	4,3	4,3	4,4
Powiat sokołowski											
5,9	5,8	5,5	5,1	5,0	4,8	4,9	5,0	4,9	5,0	5,3	5,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

W poszczególnych miesiącach 2019 roku stopa bezrobocia na obszarze Polski, województwa mazowieckiego i powiatu sokołowskiego była niższa, niż w analogicznych miesiącach 2018 roku.

W powiecie sokołowskim w okresie styczeń-grudzień 2019 roku stopa bezrobocia przyjmowała wartości od 4,8% do 5,9%. Najniższy wskaźnik poziomu bezrobocia odnotowano na obszarze powiatu sokołowskiego w czerwcu – 4,8%, natomiast najwyższy w miesiącu styczeń 5,9%. Nasilenie zjawiska bezrobocia jest cykliczne, stopa bezrobocia na każdym szczeblu, tj. kraju, województwa i powiatu wzrasta w pierwszym i ostatnim miesiącu roku, natomiast w pozostałych miesiącach przyjmuje tendencję spadkową.

Warto wskazać, że **powiat sokołowski na koniec roku zajmował 14 miejsce w skali województwa mazowieckiego pod względem najniższej wysokości stopy bezrobocia** – najniższy poziom stopy bezrobocia zanotowano w m. Warszawa (1,3%) i w powiecie warszawskim zachodnim – 1,6%, natomiast najwyższy poziom stopy bezrobocia zanotowano w powiecie szydłowieckim (23%).

Ocena płynności bezrobocia, tj. porównanie napływu do bezrobocia (nowo zarejestrowani) i odpływu z bezrobocia (wyrejestrowani), jest jednym z istotnych elementów diagnozy rynku pracy. Napływ do bezrobocia przedstawia liczbę bezrobotnych, którzy w danym okresie sprawozdawczym (np. miesiącu, roku) zostali zarejestrowani w urzędzie pracy. Natomiast odpływ z bezrobocia obejmuje liczbę osób, które w danym okresie sprawozdawczym zostały z różnych powodów wyłączone z ewidencji bezrobotnych (np. podjęcie pracy). Gdy w pewnym odcinku czasu napływ osób do bezrobocia przewyższa odpływ wówczas mamy do czynienia ze wzrostem bezrobocia, gdy sytuacja jest odwrotna – ze zmniejszeniem bezrobocia.

Dane o napływie i odpływie bezrobotnych ujmowane są w bilansie bezrobotnych będących częścią miesięcznego sprawozdania o rynku pracy.

Napływ i odpływ osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach w latach 2017 – 2018											
Napływ 2018 r. – ogółem 2377											
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
269	205	229	200	146	155	179	192	190	196	201	215
Odpływ 2018 r. – ogółem 2594											
165	266	245	300	222	229	198	197	253	248	123	148
Przyrost w 2018 r. – 249											
104										78	67
Spadek w 2018 r. – 466											
	61	16	100	76	74	19	5	63	52		
Napływ 2019 r. – ogółem 2067											
258	143	175	131	142	140	189	161	185	204	202	137
Odpływ 2019 r. – ogółem 2111											
164	185	241	231	177	178	164	150	193	183	121	124
Przyrost w 2019 r. – 245											
94						25	11		21	81	13
Spadek w 2019 r. – 289											
	42	66	100	35	38			8			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokółce Podlaskim

W 2019 roku zarejestrowano (napływ) 2 067 osób, a wyrejestrowano (odpływ) 2 111 osób. W analizowanym okresie odpływ z ewidencji był wyższy od napływu o 44 osoby. **Napływ osób bezrobotnych zmalał w roku 2019 w porównaniu do roku 2018 o 310 osób tj. 13 %, natomiast odpływ bezrobotnych zmalał o 483 osoby tj. 18,6%.** Zestawienie danych liczbowych dotyczących napływu i odpływu z rejestru bezrobotnych wskazuje na utrzymywanie się w okresie wiosennym i jesiennym tendencji zwiększonego odpływu niż napływu. Niewątpliwie wynika to z sezonowości prac w budownictwie i rolnictwie.

Najliczniejszy napływ osób nowozarejestrowanych nastąpił dla grupy osób *bez zawodu* i stanowił wielkość rządu 401 osób, w tym: 180 osób to kobiety, a 221 to mężczyźni. W odniesieniu do pozostałych osób rejestrujących się z podziałem na reprezentowane zawody najliczniejszy jest zawód *sprzedawcy*, znacznie przewyższający liczebnie inne zawody.

**Ranking, napływ (noworejestrowani w 2019 r.) wg zawodów
– najliczniejsze grupy (ograniczenie do 20 osób)**

nazwa zawodu	kod zawodu	ogółem	mężczyźni	kobiety
Sprzedawca*	522301	181	29	152
Pomocniczy robotnik budowlany	931301	58	58	0
Kierowca samochodu ciężarowego	833203	53	53	0
Ślusarz*	722204	42	42	0
Mechanik pojazdów samochodowych*	723103	38	38	0
Robotnik gospodarczy	515303	35	35	0
Kucharz*	512001	34	9	25
Magazynier	432103	31	30	1
Specjalista administracji publicznej	242217	28	4	24
Technik ekonomista*	331403	27	3	24
Pakowacz ręczny*	932101	25	11	14
Technik logistyki*	333107	24	14	10
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	411090	23	10	13
Murarz*	711202	22	22	0
Technik mechanik*	311504	20	19	1
Technik hotelarstwa*	422402	17	1	16
Kierowca samochodu dostawczego	832202	16	16	0
Technik rolnik*	314207	14	4	10

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy
w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim*

Wśród nowo zarejestrowanych **po raz pierwszy status bezrobotnego** uzyskało **418 osób**, (20,2% ogółu nowo zarejestrowanych), natomiast **1649 osób po raz kolejny** uzyskało status bezrobotnego (79,8%), co świadczy o nietrwałości podejmowanego zatrudnienia. Spośród nowo zarejestrowanych bezrobotnych **kobiety** stanowiły 44,1% (911 osób), zaś **bezrobotni z prawem do zasiłku** stanowili 18% (372 osoby).

NAPŁYW				
Miesiąc	Ogółem bezrobotni	Po raz pierwszy	Po raz kolejny	w tym z prawem do zasiłku
styczeń	258	48	210	55
luty	143	26	117	25
marzec	175	36	139	27
kwiecień	131	21	110	23
maj	142	35	107	27
czerwiec	140	28	112	23
lipiec	189	41	148	39
sierpień	161	33	128	21
wrzesień	185	56	129	35
październik	204	51	153	31
listopad	202	33	169	38
grudzień	137	10	127	28
RAZEM	2067	418	1649	372

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Odływ bezrobotnych na rynku pracy jest jednym z elementów charakteryzujących działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim. W 2019 roku z ewidencji Urzędu wyłączono ogółem 2 111 osób.

ODPŁYW									
Miesiąc	Ogółem bezrobotni	Podjęcia pracy	Niepotwierdzenie gotowości do pracy	Dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	Rozpoczęcie szkoleń	Rozpoczęcie staży	Odmowa propozycji pracy lub innej formy pomocy	Prace społecznie użyteczne	Inne*
styczeń	164	80	34	10	1	13	1	0	17
luty	185	90	18	11	5	24	1	20	11
marzec	241	119	50	19	5	18	4	6	15
kwiecień	231	145	41	6	2	8	3	12	9
maj	177	110	26	5	0	8	2	10	10
czerwiec	178	73	57	5	1	12	6	0	18
lipiec	164	88	25	11	1	13	1	1	15
sierpień	150	91	24	9	0	6	2	0	11
wrzesień	193	125	27	19	4	7	1	1	6
październik	183	105	41	9	1	6	2	0	10
listopad	121	90	15	4	2	1	2	0	4
grudzień	124	75	32	4	0	1	0	0	8
RAZEM	2 111	1191	390	112	22	117	25	50	134

*np. osiągnięcie wieku emerytalnego, nabycie praw emerytalnych, rentowych lub prawa do świadczenia przedemerytalnego, podpisanie kontraktu socjalnego, podjęcie nauki w systemie dziennym.

Spośród bezrobotnych wyłączonych z ewidencji w 2019 roku największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby, które podjęły pracę. Z powodu tego wyłączono 1 191 osób, co stanowiło 56,4%. Pracę niesubsydiowaną podjęło 968 osób (81,3% wszystkich podjęć pracy), natomiast pracę subsydiowaną 223 osoby (18,7%). Spośród osób wyłączonych z powodu podjęcia pracy mężczyźni stanowili 589 osób, tj. 49,5%, natomiast kobiety – 602, tj. 50,6%.

Drugą przyczyną wyłączenia z ewidencji bezrobotnych jest niepotwierdzenie gotowości do pracy – 390 osób (19,89% ogółu odpływu). W grupie tej znajdują się również osoby, które podjęły pracę i nie powiadomiły o tym fakcie Urzędu.

Wskaźnik płynności rynku pracy wyrażający stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 56,42%.

2.2. Struktura bezrobotnych

Scharakteryzowanie podażowej strony lokalnego rynku pracy i określenie ile i jakiego rodzaju jest dostępnych pracowników, ma szczególne znaczenie dla ukierunkowania działań Urzędu. Z tych względów niezbędne jest określenie struktury bezrobocia.

Charakterystyczną cechą, niezależnie od tendencji występujących w kształtowaniu się ogólnej liczby bezrobotnych w poszczególnych latach, jest utrzymywanie się niekorzystnych cech w strukturze bezrobocia, do których w szczególności należy **wysoki udział w ogólnej liczbie bezrobotnych osób młodych, długotrwale bezrobotnych, osób bezrobotnych o niskim poziomie wykształcenia.**

Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy stan na dzień 31.12.2018 r. i 31.12.2019 r.

L.p.	Wyszczególnienie	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.	
		liczba	%	liczba	%
1	Bezrobotni do 30 roku życia	443	33,41%	439	34,24%
2	Bezrobotni do 25 roku życia	224	16,89%	225	17,55%
3	Bezrobotni długotrwale	734	55,35%	642	50,1%
4	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	311	23,45%	276	21,53%
5	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	297	22,40%	285	22,24%
6	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	363	27,38%	369	28,78%
7	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	266	20,06%	250	19,50%
8	Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	326	24,59%	316	24,65%
9	Bezrobotni niepełnosprawni	66	4,98%	59	4,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Analiza danych zawartych w powyższej w tabeli pokazuje, że w roku 2019 nie było znaczących zmian w strukturze osób zarejestrowanych. Zachodzące zmiany są w skali 1-2 punktów procentowych, co oznacza równomierny spadek bezrobocia w każdej z kategorii. Nadal utrzymuje się wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (50,1%). Nastąpił spadek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (z 23,45% do 21,53%). Natomiast wzrost w stosunku do grudnia 2018 r. odnotowano wśród bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (z 27,38% do 28,78%).

2.2.1. Bezrobotni według wieku

Wiek jest cechą istotnie różnicującą indywidualną pozycję na rynku pracy. Osoby poszukujące pracy spotykają się z dyskryminacją ze względu na tę cechę, zarówno z powodu wieku zbyt młodego, jak i z powodu podeszłego wieku. Bezrobocie wśród osób młodych – do 30 roku życia stanowi jeden z poważniejszych problemów identyfikowanych na rynku pracy. Czynnikiem podstawowym, niejednokrotnie potęgującym taki stan rzeczy jest przede wszystkim niewielkie doświadczenie zawodowe, bądź jego brak, a także niedostosowanie uzyskanego w toku edukacji zawodu do aktualnego zapotrzebowania na rynku pracy oraz do oczekiwań pracodawców. Zatrudniając osobę młodą pracodawca liczy na jego zapał, entuzjazm, szybkość i efektywność w wykonywaniu zadań. Liczy na to, że osoba otwarta na nowe doświadczenia i nową wiedzę wniesie świeże spojrzenie na działania firmy. Z drugiej jednak strony istnieje obawa, że będzie trzeba ją wszystkiego nauczyć i ponosić dodatkowe koszty. Pracodawcy więc, z uzasadnionych ekonomicznych powodów, preferują zatrudnienie doświadczonych pracowników. Jednak w przypadku osób 50+ problemem może być ich niska samoocena (niskie kwalifikacje i wykształcenie, umiejętności, które już się zdezaktualizowały), która prowadzi do bierności zawodowej. Przekonanie o własnej słabości często uniemożliwia podejmowanie jakichkolwiek działań. W związku z tym bezrobotni 50+ rzadko są aktywni w poszukiwaniu pracy, nie myślą o przekwalifikowaniu się czy zmianie zawodu.

Zgodnie z przepisami prawa osoba bezrobotna, zarejestrowana w urzędzie pracy nie może mieć mniej niż 18 lat i nie więcej niż 60 lat kobiety oraz 65 lat mężczyźni. Dla łatwiejszego zobrazowania bezrobotnych według tej cechy, pogrupowano wiek w następujące grupy: 18–24; 25–34; 35–44; 45–54; 55–59; 60 lat więcej.

Bezrobotni według wieku					
18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60 i więcej
31.12.2018 r.					
224	421	282	186	134	79
16,9%	31,7%	21,3%	14,0%	10,1%	6,0%
31.12.2019 r.					
225	394	283	196	110	74
17,6%	30,7%	22,1%	15,3%	8,6%	5,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokółowie Podlaskim

W 2019 roku w porównaniu z danymi z 2018 roku zanotowano spadek udziału bezrobotnych w wieku 55-59 lata (z 10,1% do 8,6%). Nieznaczny spadek odnotowano wśród osób w wieku 25-34- lat (z 31,7% do 30,7%) oraz wśród osób 60 lat i więcej (z 6% do 5,8%). Natomiast wzrost udziału osób nastąpił wśród osób w wieku: 18-24 lat (z 16,9% do 17,6%), 35-44 lata (z 21,3% do 22,1%) i 45-44 lata (z 14% do 15,3). Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (31,7% ogółu). Natomiast najmniejszy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 60 i więcej lat (6%).

2.2.2. Bezrobotni według wykształcenia

Wykształcenie jest istotnym czynnikiem określającym status i szanse na pozyskanie zatrudnienia przez bezrobotnego na lokalnym rynku pracy oraz jego zdolności do szybkiego reagowania na zmieniające się potrzeby rynku. Struktura bezrobotnych ze względu na ich wykształcenie, podobnie jak ze względu na wiek, utrzymywała się w ostatnich latach na względnie stałym poziomie. Obserwowane wzrosty i spadki były na poziomie 1-2 punktów procentowych.

Nadal przeważającą grupą w ogólnej liczbie zarejestrowanych stanowią bezrobotni z wykształceniem *gimnazjalnym i poniżej* 25,3% oraz wykształceniem *zasadniczym zawodowym*, którzy stanowią 24,8%. Jest to grupa znajdująca się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. W stosunku do poprzedniego roku nastąpił spadek udziału osób w ogólnej liczbie bezrobotnych z wykształceniem *wyższym* (z 14,1% do 13,5%) oraz z wykształceniem *średnim ogólnokształcącym* (z 14,2% do 13,8%). W niewielkim stopniu wzrósł udział osób z wykształceniem *policealnym i średnim zawodowym* (z 22,1% do 22,6%).

Bezrobotni według wykształcenia				
Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
31.12.2018 r.				
187	293	189	331	326
14,1%	22,1%	14,2%	25,0%	24,6%
31.12.2019 r.				
173	290	177	318	324
13,5%	22,6%	13,8%	24,8%	25,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

2.2.3. Bezrobotni według zawodów

Statystyka bezrobotnych według zawodów i specjalności stanowi integralną część sprawozdawczości o rynku pracy. Statystyka osób poprzednio pracujących jest sporządzana według zawodu, w jakim bezrobotni poszukują pracy i do wykonywania którego mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź posiadają minimalny sześciomiesięczny staż pracy.

W końcu grudnia 2019 roku wśród zarejestrowanych bezrobotnych **1023 osoby** posiadały zawód (specjalność), tj. 79,8%. Na czele rankingu zawodów i specjalności bezrobotnych niezmiennie pierwsze miejsce pod względem liczebności zajmują **sprzedawcy – 128 osób**. Ponadto do zawodów najczęściej reprezentowanych przez bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim należą: pomocniczy robotnik budowlany (44 osoby), kierowca samochodu ciężarowego (27 osób), ślusarz (25 osób), kucharz (24 osoby), robotnik gospodarczy (23 osoby), sprzątaczką biurowa (21 osób).

Ranking wg zawodów – najliczniejsze grupy (ograniczenie do 15 osób) – stan w końcu 2019 r.

Nazwa zawodu	kod zawodu	ogółem	mężczyźni	kobiety
Sprzedawca*	522301	128	15	113
Pomocniczy robotnik budowlany	931301	44	44	0
Kierowca samochodu ciężarowego	833203	27	27	0
Ślusarz*	722204	25	25	0
Kucharz*	512001	24	3	21
Robotnik gospodarczy	515303	23	22	1
Sprzątaczką biurowa	911207	21	1	20
Technik ekonomista*	331403	18	2	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

W ewidencji bezrobotnych zarejestrowane są także osoby **bez zawodu**. Grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby, które nie posiadają świadectwa lub dyplomu ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu oraz osoby, które nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy przez okres minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie. W tej grupie znajdują się przede wszystkim osoby z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące. Według stanu na koniec 2019 r. populacja bezrobotnych nieposiadających zawodu stanowiła **20,2%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (259 osób).

2.2.4. Bezrobotni według stażu pracy

Kolejnym wskaźnikiem, według którego bada się zjawisko bezrobocia jest długość stażu pracy zarejestrowanych bezrobotnych. W końcu grudnia 2019 roku odnotowano w ewidencji 245 osób nieposiadających stażu pracy. Grupa ta stanowiła 19,1% ogółu bezrobotnych. W populacji osób bez stażu w zestawieniu z analogicznym okresem roku ubiegłego nastąpił spadek o 4 osoby. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż bez stażu pracy w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim figurowało mniej mężczyzn (113 osób, tj. 46,1% ogółu pozostających bez stażu pracy) niż kobiet (132 osoby, tj. 53,9% ogółu pozostających bez stażu pracy). Osoby posiadające staż pracy od 1 roku do 5 lat stanowiły 26,1% (335 osób). Bezrobotni ze stażem pracy poniżej roku stanowili 19,8% (254 osoby). Ponadto dużą grupę osób stanowili bezrobotni ze stażem pracy od 5 do 10 lat – 12,9%

(166 osób) i bezrobotni ze stażem pracy od 10 do 20 lat – 13,8% (177 osób). Bezrobotni ze stażem pracy powyżej 20 lat stanowili 6,6% (85 osób).

Bezrobotni według stażu pracy						
do 1 roku	1-5	5-10	10-20	20-30	30 lat i więcej	bez stażu
31.12.2018 r.						
248	339	197	172	94	27	249
18,70%	25,57%	14,86%	12,97%	7,09%	2,04%	18,78%
31.12.2019 r.						
254	335	166	172	85	25	245
19,8%	26,1%	12,9%	13,4%	6,6%	1,9%	19,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Biorąc pod uwagę zmiany w liczbie bezrobotnych według stażu pracy stwierdzić należy, że spadek liczby bezrobotnych dotyczył niemal wszystkich grup. Największy spadek liczby bezrobotnych zaobserwowano w grupie osób ze stażem pracy od 5 do 10 lat – spadek o 31 osób. Najmniejszy spadek dotyczył osób ze stażem pracy 30 lat i więcej – spadek o 2 osoby. Na tym samym poziomie utrzymała się liczba osób ze stażem od 10 do 20 lat – 172 osoby, zaś w grupie osób ze stażem pracy do 1 roku nastąpił wzrost o 6 osób.

Powyższe dane wskazują skalę problemu jakim jest brak doświadczenia zawodowego. Co piąty bezrobotny nie posiada żadnego stażu pracy lub jedynie roczne doświadczenie zawodowe. Z kolei co czwarty bezrobotny legitymuje się stażem pracy do 5 lat. Co więcej statystyki pokazują, że im krótszy staż pracy tym bardziej rośnie ryzyko długotrwałego pozostawania osób bezrobotnych w ewidencji Urzędu.

2.2.5. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Długość czasu pozostawania bez pracy ma dla bezrobotnych szczególne znaczenie, decyduje bowiem nie tylko o ich sytuacji ekonomicznej, ale może mieć także istotny wpływ na postawy zarówno zawodowe, jak i życiowe. Zbyt długie oczekiwanie na podjęcie zatrudnienia może w efekcie doprowadzić do braku gotowości do podjęcia pracy, czyli do bierności zawodowej.

Wielkość subpopulacji osób pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się charakteryzują istotne wahania, które zasadniczo związane są ze zmianami w kształtowaniu się poziomu bezrobocia ogółem, wynikającymi przede wszystkim ze zmian gospodarczych z uwzględnieniem sezonowości zjawisk zachodzących na rynku pracy. W okresach spadku bezrobocia notuje się również dynamiczne zmniejszanie się liczby długotrwale bezrobotnych, gdyż poprawa sytuacji na rynku pracy sprzyja skracaniu czasu poszukiwania zatrudnienia i spadkowi odsetka zarejestrowanych powyżej roku wśród ogółu bezrobotnych.

Liczba osób poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy od momentu ostatniej rejestracji wyniosła według stanu na koniec grudnia 2019 roku 464 osoby, co stanowiło 36,2% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. W tej kategorii mężczyźni stanowili mniejszość, tj. 185 osób.

Najtrudniejszą sytuację dotyczącą powrotu do pracy posiadają bezrobotni, którzy byli zarejestrowani w Urzędzie nieprzerwanie powyżej 24 miesięcy – 300 osób (23,4%). W analizowanym okresie liczną grupę stanowiły również osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy – 290 osób (22,6%). Najmniejszą grupą były osoby pozostające w rejestrach do 1 miesiąca – 8,9% (114 osób).

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	powyżej 24
31.12.2018 r.					
139	278	174	199	197	339
10,48%	20,97%	13,12%	15,01%	14,86%	25,57%
31.12.2019 r.					
114	290	225	189	164	300
8,9%	22,6%	17,6%	14,7%	12,8%	23,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Warto zwrócić uwagę, iż udział długotrwale bezrobotnych rośnie z ich wiekiem. Najbardziej narażone na długotrwale pozostawanie bez pracy są osoby starsze, co potwierdzają dane statystyczne. Najwyższy udział pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych występuje wśród bezrobotnych w wieku 25 – 34 lata, gdzie w końcu 2019 roku wyniósł 11,8%.

Pomimo spadku ogólnej liczby osób długotrwale poszukujących zatrudnienia, dane dotyczące czasu pozostawania bez pracy pokazują, że:

- niemal co trzeci bezrobotny poszukuje pracy przez okres od 1 do 6 miesięcy,
- co siódmy bezrobotny poszukuje pracy przez okres od 6 do 12 miesięcy,
- co ósmy bezrobotny poszukuje pracy przez okres od 12 do 24 miesięcy,
- niemal co czwarty bezrobotny poszukuje pracy przez powyżej 24 miesięcy.

2.2.6. Bezrobotni według płci

Płeć jest jedną z kluczowych cech stosowanych w analizie rynku pracy. Wiele zjawisk przedstawionych jest w podziale na mężczyzn i kobiety. Także indywidualne możliwości oraz decyzje pracowników i osób poszukujących pracy są uzależnione od płci. Kobiety często pracują w innych zawodach i branżach niż mężczyźni, mają inne wynagrodzenie i czas pracy. Zróznicowanie to jest uwarunkowane także takimi cechami jak: wykształcenie, zaangażowanie w życie rodzinne czy nawet oczekiwania życiowe.

Na koniec 2019 roku zarejestrowanych było 621 kobiet, tj. 48,4% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do stanu z końca grudnia 2018 roku liczba zarejestrowanych kobiet zmniejszyła się o 52 osoby.

Mężczyźni stanowili 51,6% ogółu bezrobotnych – 641 osób. Liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się w porównaniu do 2018 roku o 12 osób.

W 2019 roku częściej rejestrowano mężczyzn (1156 – 55,9%) niż kobiet (911 – 44,1%). Więcej mężczyzn wyłączono również z rejestru osób bezrobotnych – 1148. Wśród głównych powodów utraty statusu bezrobotnego w stosunku do poprzednich lat nie odnotowano znaczących zmian. Zarówno w przypadku mężczyzn jak i kobiet głównym powodem wyłączenia z ewidencji było podjęcie pracy – fakt ten zgłosiło 589 mężczyzn i 602 kobiety.

Na koniec 2019 roku ponad połowa bezrobotnych kobiet (58,9%) była w wieku poniżej 35 lat. Na koniec 2019 roku prawo do zasiłku dla bezrobotnych przysługiwało 83 mężczyznom i 61 kobietom.

Podkreślić należy, iż na koniec 2019 roku spośród zarejestrowanych osób bezrobotnych:

- 334 kobiety zamieszkiwało na wsi, co stanowi 53,8% ogółu zarejestrowanych kobiet,
- 132 kobiety dotychczas nie pracowały, co stanowi 21,3% ogółu zarejestrowanych kobiet,
- 27 kobiet zostało zwolnionych z przyczyn dot. zakładu pracy – 4,3% ogółu zarejestrowanych kobiet),
- 31 kobiet posiadało aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności – 5% ogółu zarejestrowanych kobiet,
- 250 kobiet nie podjęło zatrudnienia po urodzeniu dziecka – 40,2% ogółu zarejestrowanych kobiet.

Dysproporcje wobec płci osób bezrobotnych występują również w porównaniu do ich wykształcenia. Największą feminizację zaobserwowano wśród osób z wykształceniem wyższym, gdzie udział kobiet wobec ogółu to aż 67%. Nieco mniejszą przewagę obserwujemy wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gdzie kobiety stanowiły 52% ogółu osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym także ponad połowę ogólnej liczby osób stanowiły kobiety – 54%. Mężczyźni zaś okazali się dominującą grupą wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 64% oraz zasadniczym zawodowym – 58%.

Przy tym wszystkim należy mieć świadomość, iż czynniki kwantyfikowalne bardziej opisują strukturę bezrobocia kobiet niż faktycznie wskazują na jego przyczyny – jest to bowiem zjawisko o szerokich i złożonych uwarunkowaniach społeczno-ekonomicznych, które są mocno historycznie uкорzenione i bardzo trudne do zmiany. Do czynników społecznych zaliczyć można przede wszystkim tradycyjny proces socjalizacji, który utrwała stereotypy dotyczące miejsca kobiet w społeczeństwie, rodzinie i w efekcie również na rynku pracy, a także ograniczoną mobilność zawodową kobiet w okresie macierzyństwa i trudny powrót na rynek pracy po jego zakończeniu. Czynniki ekonomiczne wyrażają się w segregacji płciowej i segmentacji rynku pracy, nierównych warunkach płacowych (problem tzw. "luki płacowej"), licznych przeszkodach w awansowaniu i zajmowaniu wyższych stanowisk decyzyjnych przez kobiety (problem tzw. "szklanego sufitu") oraz w trudniejszym starciu kobiet na rynku pracy.

2.2.7. Bezrobocie w gminach powiatu

Rynek pracy na terenach wiejskich w ciągu ostatniego dwudziestolecia uległ przemianom związanym m.in. z transformacją ustrojową i gospodarczą, integracją europejską, globalizacją, procesami demograficznymi i kryzysem gospodarczym. Problemem rynku pracy na obszarach wiejskich jest bezrobocie strukturalne, dominacja mało efektywnego rolnictwa oraz napływ ludności z miast na tereny wiejskie. Inne bariery rozwoju to niskie kwalifikacje wiejskiej ludności, mała siła nabywcza, tradycja szarej strefy i bezrobocia ukrytego oraz niedorozwój infrastruktury.

Powiat sokołowski jest obszarem typowo rolniczym więc dominującą część osób bezrobotnych stanowią mieszkańcy wsi. Zjawisko bezrobocia na wsi ma charakter inny niż w mieście i jest zdecydowanie trwalsze. Dodatkowo rynek pracy na terenach wiejskich jest mniej elastyczny. Miasta dysponują rozleglejszym rynkiem pracy i stwarzają swym mieszkańcom większe szanse na znalezienie zatrudnienia. Wieś utożsamiana jest zazwyczaj z ludnością zajmującą się rolnictwem i pracującą we własnych gospodarstwach, tymczasem coraz większa część mieszkańców wsi to osoby żyjące w rodzinach nieposiadających gospodarstw rolnych.

Osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi w większości posiadają wykształcenie podstawowe lub zawodowe, niskie kwalifikacje a także wykazują niską aktywność zawodową, dlatego poszukiwanie przez nich pracy jest niekiedy bardzo trudne. Mieszkańcy wsi nie posiadają wiedzy na temat potrzeb występujących na rynku pracy oraz wymagań jakie pracodawcy stawiają przed potencjalnymi kandydatami do zatrudnienia. Należy również zaznaczyć, iż znaczącym problemem bezrobotnych zamieszkujących na wsi, zwłaszcza tych starszych jest niska mobilność przestrzenna. Niechęć do podejmowania pracy znacznie oddalonej od miejsca zamieszkania lub po prostu brak możliwości dojazdu do pracodawcy jest częstym problemem występującym w tej grupie osób i stanowi barierę, którą trudno pokonać.

Bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich w powiecie sokołowskim w końcu 2019 roku było 679 osób. Stanowili oni 53% ogółu zarejestrowanych na koniec roku. W grupie tej 49,2% stanowiły kobiety (334 osoby). W stosunku do końca 2018 roku wielkość ilościowa tej grupy zmniejszyła się o 12 osób.

Bezrobotni zarejestrowani z poszczególnych gmin w powiecie sokołowskim na dzień 31.12.2019 r. (w wybranych kategoriach)

L.p.	Miasto/Gmina	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Kobiety	Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy			
				Do 30 roku życia	Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
1.	Miasto Sokołów Podlaski	561	266	144	71	136	299
2.	Gmina Sokołów Podlaski	149	64	56	32	32	72
3.	Gmina Bielany	68	38	36	18	7	32
4.	Gmina Ceranów	53	33	20	8	9	25
5.	Jabłonna Lacka	85	41	38	21	15	40
6.	Miasto Kosów Lacki	42	21	13	4	11	19
7.	Gmina Kosów Lacki	72	36	35	18	15	35
8.	Gmina Repki	90	46	41	20	23	41
9.	Gmina Sabnie	81	36	26	14	11	37
10.	Gmina Sterdyń	81	40	30	19	17	42
Ogółem		1282	621	439	225	276	642

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Spadek liczby bezrobotnych nastąpił wśród mieszkańców 3 gmin powiatu sokołowskiego. Z największym z nich mieliśmy do czynienia w Gminie Bielany, gdzie poziom bezrobocia w porównaniu z poprzednim rokiem zmalał o 18,1%. W dalszej kolejności spadki w poszczególnych gminach wyniosły: w Gminie Jabłonna Lacka – 10,5%, w Mieście i Gminie Kosów Lacki – 5,8%. Wzrost liczby osób bezrobotnych nastąpił w Gminie Sabnie – 8%, w Gminie Sterdyń – 5,2%, w Gminie Ceranów – 3,9%, w Gminie Repki – 3,4% oraz w Gminie Sokołów Podlaski – 1,4%. W Mieście Sokołów Podlaski spadek liczby osób bezrobotnych był na poziomie 4,9%.

Należy pamiętać, że statystyki nie wykazują rzeczywistego poziomu bezrobocia na wsi – przede wszystkim nie uwzględniają bezrobocia ukrytego w gospodarstwach indywidualnych. Część ludności nie jest uprawniona do uzyskania statusu osoby bezrobotnej, ponieważ posiada gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 2ha przeliczeniowych.

2.2.8. Bezrobotni z prawem do zasiłku

Sokołowski rynek pracy charakteryzuje mała liczba bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku. Według stanu na dzień 31.12.2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim zarejestrowano 144 osoby z prawem do zasiłku, które stanowiły 11,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Oznacza to, że prawie co dziewięta osoba bezrobotna korzystała z tego świadczenia. Prawo do zasiłku posiadało 9,8% bezrobotnych kobiet oraz 12,6% mężczyzn. Analogicznie na dzień 31.12.2018 r. udział osób bezrobotnych z prawem do zasiłku wynosił 10,48%.

Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku											
2018 r.											
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
203	209	202	182	158	157	134	123	119	116	120	139
15,31%	15,76%	15,23%	13,73%	11,92%	11,84%	10,11%	9,28%	8,97%	8,75%	9,05%	10,48%
2019 r.											
165	168	161	138	132	125	132	129	134	140	149	144
11,6%	12,2%	12,3%	11,4%	11,2%	11%	11,3%	11%	11,5%	11,8%	11,7%	11,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Główną przyczyną zmniejszania się liczby osób z prawem do zasiłku jest podejmowanie krótkotrwałego zatrudnienia na podstawie umów cywilno-prawnych bez odprowadzania, wymaganych przez ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, należnych składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy.

Analizując strukturę osób uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych można powiedzieć, że najwięcej korzystających z zasiłku to osoby:

- zamieszkałe na wsi – 74 osoby (51,4% ogółu z prawem do zasiłku),
- powyżej 50 roku życia – 43 osoby (29,9% ogółu z prawem do zasiłku),
- do 30 roku życia – 42 osoby (29,2% ogółu z prawem do zasiłku),

- posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 30 osób (20,8% ogółu z prawem do zasiłku).

W powiecie sokołowskim zasiłek jest wypłacany przez okres 6 miesięcy, ponieważ stopa bezrobocia na naszym terenie w dniu 30 czerwca poprzedniego roku nie przekroczyła 150% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju. Zasiłek przez okres 12 miesięcy, zgodnie z ustawą, pobierają bezrobotni powyżej 50 roku życia, którzy spełniają jednocześnie warunki do nabycia prawa do zasiłku i posiadają, co najmniej 20-letni staż pracy

2.2.9. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

W końcu 2019 roku w ewidencji Urzędu pozostawało 1037 osób bezrobotnych, które przed zarejestrowaniem się w Urzędzie pracowały, w tym 52 osoby bezrobotne *zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy* (4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). W porównaniu ze stanem z końca 2018 roku poziom bezrobocia w omawianej kategorii bezrobotnych zmniejszył się o 9 osób.

W 2019 roku napływ osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy wyniósł 74 osoby (3,6% ogółu napływu bezrobotnych).

W omawianym okresie najwięcej bezrobotnych zwolnionych w tym trybie zarejestrowało się po wykonywaniu pracy w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 18 osób (24,3% bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 14 osób (18,9%).

W 2019 roku 1 zakład pracy zgłosił zamiar zmniejszenia zatrudnienia z przyczyn nie dotyczących pracownika, przewidując do zwolnienia 1 osobę i dokonał tego zwolnienia.

2.2.10. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy to grupa osób wymagająca specyficznego wsparcia oraz kompleksowego i indywidualnego podejścia. Osoby te mają duże problemy ze znalezieniem pracy, często nie wykazują chęci do jej podjęcia i wyjścia z bezrobocia.

Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy to:

- 1) bezrobotni do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia,
- 2) długotrwale bezrobotni,
- 3) bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- 4) bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej,
- 5) bezrobotni posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia lub co najmniej 1 dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- 6) bezrobotni niepełnosprawni,
- 7) poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonujący innej pracy zarobkowej opiekunowie osoby niepełnosprawnej, z wyłączeniem opiekunów osoby niepełnosprawnej pobierającej świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (kategoria obowiązuje od 1 lipca 2017 roku).

Przynależność osób bezrobotnych do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy związana jest z posiadaniem przez osobę zarejestrowaną cechy odpowiadającej danej kategorii osób

bezrobotnych. Sytuacją często występującą jest zakwalifikowanie osoby bezrobotnej do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na nabycie lub posiadanie więcej niż jednej cechy, wówczas bezrobotny zaliczany jest do więcej niż jednej kategorii.

Na koniec grudnia 2019 roku status osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy 1082 osoby (84,4% ogółu bezrobotnych).

Najważniejsze problemy osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy to: niska aktywność zawodowa, brak doświadczenia zawodowego, niskie kwalifikacje lub ich brak, ograniczenia natury psychologicznej, zaniżona samoocena, bierność, niepewność oraz lęk przed poniesieniem porażki.

✓ **Bezrobotni do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia**

Pomimo coraz wyższych kwalifikacji nabywanych przez osoby młode oraz zmniejszania się ich liczby pod względem demograficznym, są oni wciąż jedną z najbardziej zagrożonych grup na rynku pracy. Z tych względów Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim corocznie realizuje projekty, których celem jest pomoc osobom do 30 roku życia. Rezultatem tych działań jest zmniejszający się corocznie udział tej grupy osób w ogóle bezrobotnych z terenu powiatu.

Bezrobotni, którzy nie ukończyli 30 roku życia stanowili na koniec grudnia 2019 roku 34,2% wszystkich zarejestrowanych – 439 osób.

Udział kobiet w grupie osób bezrobotnych do 30 roku życia to 60% (259 kobiet) i był on wyższy od odsetka kobiet w ogóle bezrobotnych o 11,6 punktu procentowego.

Istotnym elementem analizy sytuacji osób bezrobotnych, które nie ukończyły 30 roku życia, jest przyjrzenie się strukturze ich wykształcenia. Najwięcej bezrobotnych do 30 roku życia zarejestrowanych w Urzędzie posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe (126 osób) oraz średnie ogólnokształcące (101 osób), a najmniej gimnazjalne i poniżej – 66 osób.

Wśród bezrobotnych w omawianej kategorii dominowały osoby poszukujące pracy od 1 do 3 miesięcy – 122 osoby (27,8% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).

W końcu 2019 roku spośród zarejestrowanych bezrobotnych do 30 roku życia najliczniejszą grupę stanowiły osoby bez stażu pracy – 156 osób (35,5% ogółu bezrobotnych w tej kategorii). Z racji krótkiego stażu pracy, charakterystycznego dla tej grupy wiekowej, na koniec grudnia 2019 roku prawo do zasiłku przysługiwało jedynie 42 osobom.

Udział osób bezrobotnych do 25 roku życia nie stanowi już tak dużego problemu jak w latach poprzednich. Od 2012 roku, po raz kolejny notowany jest systematyczny spadek ich udziału wobec ogółu bezrobotnych. Na koniec 2019 r. zarejestrowanych było 225 osób bezrobotnych do 25 roku życia (w tym 115 kobiet). Prawo do zasiłku posiadało 15 osób.

W końcu 2019 roku spośród zarejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia najliczniejszą populację stanowiły:

- osoby poszukujące pracy od 1 do 3 miesięcy – 75 osób (33,3% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
- osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 88 osób (39,1% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
- osoby bez stażu pracy – 106 osób (47,1% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).

✓ **Długotrwale bezrobotni**

Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w rejestrze osób bezrobotnych łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły na koniec 2019 roku 50% ogółu zarejestrowanych (642 osoby). W stosunku do ubiegłego roku nastąpił spadek o 92 osoby.

Na koniec 2019 roku spośród zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych najliczniejszą populację stanowiły osoby ze stażem do 1 roku – 152 osoby (23,7% ogółu długotrwale bezrobotnych). Drugą grupą pod względem wielkości omawianego zjawiska byli długotrwale bezrobotni ze stażem pracy o 1 roku do 5 lat – 148 osób (23% ogółu długotrwale bezrobotnych). Najmniej liczną populację stanowili bezrobotni, którzy przepracowali 30 lat i więcej – 11 osób (1,7% ogółu długotrwale bezrobotnych).

W omawianej populacji bezrobotnych najwięcej, bo aż 195 osób zarejestrowanych było w grupie wiekowej 25-34 lata (tj. 30,4% ogółu długotrwale bezrobotnych), a najmniej zaś w grupie 60 lat i więcej – 50 osób (7,8% ogółu długotrwale bezrobotnych).

Najwięcej długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 180 osób (28% ogółu długotrwale bezrobotnych) a najmniej posiadało wykształcenie wyższe – 75 osób (11,7% ogółu długotrwale bezrobotnych).

✓ **Bezrobotni powyżej 50 roku życia**

Sytuacja osób bezrobotnych w średnim i starszym wieku nie jest łatwa. Obok osób długotrwale bezrobotnych to właśnie osoby w wieku 50+ mają największe trudności ze znalezieniem zatrudnienia, a utrata pracy wiąże się dla nich często z długim okresem bezrobocia. Problemy osób w tym przedziale wiekowym są wynikiem braku dostatecznych kwalifikacji. Ich umiejętności i wiedza zawodowa nie są dostosowane do dynamicznie rozwijającego się rynku pracy, jak również wymagań pracodawców, którzy chętniej zatrudniają osoby młode. Mimo objęcia tej grupy osób licznymi formami pomocy przez tutejszy Urząd, na koniec roku 2019 na terenie powiatu pozostawało zarejestrowanych 276 osób powyżej 50 roku życia (21,5 %). W stosunku do 31 grudnia 2018 roku liczba bezrobotnych z tej grupy wiekowej zmniejszyła się o 35 osób, ale ich udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych nie ulega zmianie.

Większość bezrobotnych powyżej 50 roku życia to mężczyźni – 202 osoby, stanowiący 73,2% tej kategorii bezrobotnych. Prawo do zasiłku posiadało 43 bezrobotnych w omawianej kategorii, tj. 15,6%.

Na koniec badanego roku spośród zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia najliczniejszą populację stanowiły osoby ze stażem od 10 do 20 lat – 69 bezrobotnych (25% ogółu bezrobotnych w tej kategorii). Drugą grupą pod względem wielkości omawianego zjawiska byli bezrobotni posiadający staż pracy wynoszący od 20 do 30 lat – 65 bezrobotnych (23,6%). Niepokojąca jest sytuacja, że w grupie osób, które ukończyły już 50 lat znajdowały się osoby, które dotychczas nie przepracowały nawet 10 lat – aż 32,6% (90 osób).

Bezrobotni 50+ rzadko są aktywni w poszukiwaniu pracy, nie myślą o przekwalifikowaniu się czy zmianie zawodu. Wśród bezrobotnych w omawianej populacji dominowały osoby poszukujące

pracy powyżej 24 miesięcy – 102 osoby (37% ogółu bezrobotnych w tej kategorii), najmniej liczną grupę stanowiły osoby poszukujące pracy do 1 miesiąca – 22 bezrobotnych (8%).

Spośród osób powyżej 50 roku życia najwięcej legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 126 osób (45,7%) oraz zasadniczym zawodowym – 88 osób (31,9%), a najmniej średni ogólnokształcącym – 7 osób (2,5%)

✓ **Osoby z niepełnosprawnością**

Na koniec grudnia 2019 roku w Urzędzie zarejestrowanych było 59 bezrobotnych niepełnosprawnych (4,6% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych), w tym 31 kobiet.

W tej kategorii najliczniejszą populację stanowiły:

- osoby poszukujące pracy powyżej 24 miesięcy – 18 osób (30,5% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
- osoby w wieku od 35 do 44 lat – 17 osób (28,8% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
- osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 27 osób (45,8% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
- osoby bez stażu pracy – 13 osób.

Większość osób bezrobotnych niepełnosprawnych jest długotrwale bezrobotna (39 osób). Pracodawcy obawiają się zatrudniania osób niepełnosprawnych. Większość z nich mając do wyboru kandydata niepełnosprawnego i w pełni zdrowego, wybiera osobę sprawną, nawet jeśli posiada ona niższe kwalifikacje. Spowodowane jest to wykształconym w społeczeństwie sposobem myślenia o osobach niepełnosprawnych i ograniczeniach jakie niesie za sobą ich stan zdrowia. Osoby niepełnosprawne same też bardzo często nie wykazują aktywności zawodowej, co nie wynika jedynie z przyczyn zdrowotnych. Istotne znaczenie ma przekonanie tych osób o szansach i możliwości powrotu lub wejścia na rynek pracy. Niepowodzenia związane z poszukiwaniem pracy działają zniechęcająco na podejmowanie kolejnych działań przez te osoby. W związku z tym aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych powinna zacząć się od próby zmiany postrzegania tych osób na rynku pracy, zarówno wśród pracodawców jak i przez nie same.

W 2019 roku zgłoszono 35 ofert pracy dla osób z niepełnosprawnością. Oferty głównie dotyczyły zawodów związanych z wykonywaniem prac fizycznych: sprzątaczką, pracownik pomocniczy produkcji pomocnik budowlany, a tylko jedna oferta dotyczyła pracownika biurowego. Dodatkowo pracodawcy zwracali uwagę na przyczynę niepełnosprawności określaną w orzeczeniu. Jedna osoba skorzystała ze stażu finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3. USŁUGI I INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim usługi i instrumenty rynku pracy świadczy w oparciu o:

- Ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1482 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy (Dz. U. z 2014 r., poz. 667), które określa szczegółowe warunki realizacji oraz tryb i sposoby prowadzenia przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy: pośrednictwa, poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne (Dz. U. z 2014 r., poz. 864 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1380),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych (Dz. U. 2009, Nr 142, poz. 1160),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1189),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie przyznawania środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego (Dz. U. z 2018 r., poz. 117),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie programów specjalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 638),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2447).

3.1. Realizacja usług pośrednictwo pracy

Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w 2014 roku, wprowadziła wiele zmian m.in. nową funkcję doradcy klienta, z jednej strony obsługującego pracodawców i będącego z nim w stałym kontakcie, z drugiej współpracującego ściśle z osobą bezrobotną. W naszym Urzędzie doradca klienta obsługuje grupę ponad 330 osób bezrobotnych, które zostały przypisane do poszczególnych doradców według miejsca zamieszkania.

Praca, a raczej współpraca między doradcą klienta a osobą bezrobotną ma kluczowe znaczenie w aktywizacji danej osoby. Relacja, jaka nawiązuje się pomiędzy doradcą, a klientem powoduje zwiększenie zaufania do wzajemnej współpracy. Na bieżąco informujemy naszych klientów o sytuacji na lokalnym rynku pracy, dostępnych formach pomocy z jakich mogą skorzystać w ramach ustalonego profilu pomocy, o możliwościach uzyskania kwalifikacji w ramach szkoleń realizowanych również przez inne podmioty niż powiatowy urząd pracy. Ponadto znając sytuację naszego klienta, łatwiej nam

poznać przyczyny jego bierności zawodowej oraz zaproponować odpowiednią pomoc. Podczas rozmowy próbujemy zdiagnozować bariery, które ograniczają lub uniemożliwiają naszym klientom wejście na rynek pracy. Staramy się zapewnić profesjonalną pomoc, wzbudzić w naszym kliencie motywację do działania zindywidualizowanym podejściem. Prowadzimy rozmowę w taki sposób, aby wspólnie z klientem zaplanować działania, które doprowadzą go do zatrudnienia (IPD – Indywidualny Plan Działania). Ponadto służymy fachową pomocą, zaangażowaniem, ale przede wszystkim kierujemy się dobrem naszego klienta dostosowując pomoc do jego sytuacji osobistej.

Udzielając pomocy osobie zarejestrowanej doradca klienta opiera się na przygotowanym wspólnie z klientem Indywidualnym Planie Działania określającym planowane do realizacji formy wsparcia i działania realizowane przez bezrobotnego, mające na celu pomoc w znalezieniu i utrzymaniu zatrudnienia. W końcu 2019 r. IPD objętych było 1261 osób.

✓ *Oferty pracy*

Rynek pracy ulega ciągłym przemianom. Zmieniają się modele organizacji, wymagania pracodawców, nadal rośnie znaczenie pracownika. Obecnie coraz więcej firm sygnalizuje i doświadcza problemów ze znalezieniem odpowiednio wykwalifikowanej kadry. Duży wpływ na charakter tych zmian ma też napływ pracowników ze wschodu, zmiana oczekiwań i podejście samych pracowników oraz coraz większa konkurencja. W efekcie często zdarza się, że nawet dobra oferta nie gwarantuje zrekrutowania kandydata.

W 2019 roku doradcy klienta faktycznie zagospodarowali **2319 miejsc pracy**, w tym 1915 w ramach niesubsydiowanych miejsc pracy.

Dla porównania w 2018 roku zagospodarowano **2410 miejsc pracy**, w tym 1880 w ramach niesubsydiowanych miejsc pracy. Widoczny spadek o 91 ofert pracy, spowodowany jest mniejszą ilością ofert pracy subsydiowanej o 126 oraz poszukiwaniem pracowników przez pracodawców innymi metodami.

2410 – liczba pozyskanych wolnych miejsc pracy w 2018 roku											
styczeń	lut	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
224	166	426	162	292	144	141	244	96	76	355	84
2242 – liczba pozyskanych wolnych miejsc pracy w 2019 roku											
213	471	238	70	260	77	160	69	511	87	48	115

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Na jedną zgłoszoną ofertę pracy w 2019 r. przypadał średnio jeden bezrobotny. Podobnie jak w roku poprzednim. Część ofert pracy nie była jednak realizowana. Wynikało to zarówno z faktu, iż w rejestrach nie ma osób bezrobotnych o odpowiednich kwalifikacjach, jak i oferowane wynagrodzenia przez pracodawców były dość niskie.

Pracodawcy najczęściej składali zapotrzebowanie na pracowników w następujących zawodach:

Ranking ofert pracy zgłoszonych w 2019 r. wg zawodów – najliczniejsze grupy (ograniczenie do 30 ofert)

nazwa zawodu	kod zawodu	liczba ofert
Rozbieracz-wykrawacz	751104	384
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	932911	360
Rzeźnik-wędliniarz	751105	240
Robotnik gospodarczy	515303	87
Sprzedawca*	522301	85
Przetwórcza owoców i warzyw	751402	69
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	411090	68
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	962990	53
Pomocniczy robotnik budowlany	931301	47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Oferty pracy będące w dyspozycji Urzędu, udostępniane są na stronie internetowej, w siedzibie Urzędu – w gablotach, w Centralnej Bazie Ofert Pracy, a także w lokalnej prasie. Urząd na stałe współpracuje z ościennymi urzędami pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy przyjętych do realizacji.

Analizując oferty pracy według rodzaju działalności za 2019 rok najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zostało zgłoszonych z następujących działów gospodarki:

- przetwórstwo przemysłowe – 852 stanowiska,
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 440 stanowisk,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 215 stanowisk,
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 177 stanowisk,
- budownictwo – 154 stanowiska,
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 131 stanowisk,
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 129 stanowisk,
- transport i gospodarka magazynowa – 37 stanowisk,
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 37 stanowisk,
- edukacja – 33 stanowiska,
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 33 stanowiska,
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 30 stanowisk.

Prognozy w zakresie zapotrzebowania na określone zawody można znaleźć w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Jest to proces systematycznego obserwowania zjawisk i procesów zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaż zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie wniosków, ocen i prognoz.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych stanowi najważniejszy element prowadzenia monitoringu. Celem konstrukcji rankingu jest zidentyfikowanie elementarnych grup zawodów charakteryzujących się deficytem, równowagą bądź nadwyżką na rynku pracy.

✓ *Podjęcia pracy*

W roku 2019 ogółem podjęto pracę **1191** osób, w tym **223** osoby w ramach ofert prac subsydiowanych i **968** w ramach ofert prac niesubsydiowanych. W porównaniu do roku 2018 nastąpił spadek o 270 podjęć pracy.

Ogółem w roku 2019 przedstawiono 2467 propozycji pracy oraz 337 propozycji stażu.

✓ *Współpraca z pracodawcami*

Oprócz doradcy klienta, który obsługuje osoby bezrobotne, istotną rolę odgrywa osoba doradcy klienta, który współpracuje intensywnie z lokalnymi pracodawcami. Pracodawcy informowani są o dostępnych formach pomocy bezpośrednio skierowanych do nich, pozyskuje informacje o wolnych miejscach pracy oraz informuje pracodawców na jakich warunkach mogą uzyskać potrzebne wsparcie.

W minionym roku doradcy klienta nawiązali współpracę z 81 nowymi pracodawcami, którzy po raz pierwszy korzystali z usług Urzędu oraz utrzymywali kontakty z pracodawcami dotychczas pozyskanymi – 396 wizyt. Głównym celem bezpośrednich kontaktów z podmiotami gospodarczymi jest pozyskiwanie nowych ofert pracy, a także promowanie oferowanych usług oraz programów rynku. W wyniku nawiązanych kontaktów doradcy klienta pozyskali 136 wolnych miejsc pracy oraz wystawców na targi pracy.

Dążąc do usprawnienia obsługi klientów oraz spełniając oczekiwania pracodawców w zakresie sposobu realizacji ofert pracy pośrednicy pracy organizowali na terenie Urzędu giełdy pracy, czyli bezpośrednio spotkanie pracodawców z kandydatami do pracy, dobranymi przez pośredników i spełniającymi wymagania pracodawców. Taka bezpośrednia forma kontaktu jest atrakcyjna zarówno dla kandydatów do pracy oraz pracodawców, którzy mają okazję bezpośrednio przedstawić swoją ofertę wielu kandydatom jednocześnie.

W 2019 roku pośrednicy pracy zainicjowali 1 spotkanie osób bezrobotnych z pracodawcą w ramach giełdy pracy, w którym uczestniczyło 6 osób bezrobotnych, jednak żadna z osób nie została zatrudniona. Pracodawca poszukiwał pracowników na stanowisko spawacz.

3.2. Pośrednictwo pracy EURES

Swobodny przepływ osób i pracowników to fundamentalne prawo gwarantowane wszystkim obywatelom Unii Europejskiej, które oznacza możliwość swobodnego przemieszczania się, osiedlania, podejmowania nauki, podejmowania pracy lub prowadzenia działalności na własny rachunek w innym kraju Unii Europejskiej. Sieć EURES stwarza warunki do poszukiwania pracy zarówno Polakom, chcącym podjąć pracę w Unii Europejskiej lub Europejskim Obszarze Gospodarczym, a także cudzoziemcom z UE lub EOG pragnącym podjąć pracę w Polsce.

EURES jest międzynarodową siecią współpracy publicznych służb zatrudnienia oraz ich partnerów na rynku pracy i ma na celu wspieranie mobilności zarobkowej na europejskim rynku pracy. Sieć EURES prowadzi bazę informacji o krajach członkowskich UE oraz krajach EOG, a także Szwajcarii.

Do Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim za pośrednictwem m.in. Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie wpływają zagraniczne oferty pracy. Liczba przekazanych zagranicznych ofert pracy w 2019 roku wyniosła 462 na 2785 wakatów.

Zagraniczni pracodawcy poszukują pracowników w różnych branżach. Firmy z zagranicy oczekują wykwalifikowanych fachowców i specjalistów w zawodach m.in.: kucharz, spawacz, opiekun osób starszych, kierowca. Drugą grupą zawodów są oferty z branży remontowo - budowlanej m.in. malarz, murarz, cieśla, dekarz, monter rusztowań, elektryk, blacharz budowlany. Należy również zaznaczyć, że zagraniczni pracodawcy zgłaszają potrzebę zatrudnienia pracowników do pracy sezonowej w rolnictwie i ogrodnictwie.

Informacje na temat zagranicznych ofert pracy są udostępniane poprzez:

- umieszczenie na stronie internetowej: www.sokolowpodlaski.praca.gov.pl
- przekazywanie bezrobotnym, poszukującym pracy oraz osobom niezarejestrowanym przez doradcę klienta pracy podczas spotkań w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim, telefonicznie i drogą e-mail.

Europejskie rynki pracy stanowią atrakcyjne zaplecze rekrutacyjne dla polskich obywateli. Jednak zainteresowanie mieszkańców naszego powiatu ofertami z innych państw jest nadal niewielkie m.in. z powodu:

- braku znajomości języków obcych,
- położenia geograficznego powiatu, zbyt dużej odległości z miejsca zamieszkania do miejsca pracy, poza granicami państwa,
- brak odwagi na wyjazd, podróż w nieznaną; często są czynnikiem decydującym o tym, że osoby nawet nie rozpatrują możliwości wyjazdu,
- brak zaplecza finansowego na podróż, utrzymania się w okresie poszukiwania pracy i do czasu uzyskania środków finansowych za pracę oraz zabezpieczenia środków finansowych na ewentualny powrót do kraju, gdy okaże się, że nie udało się pozyskać pracy lub rozczarowania pobylem na obczyźnie.

Bardzo istotnym elementem wyjazdu jest również dokumentacja, którą osoby wyjeżdżające powinny posiadać:

- ważny dokument tożsamości (paszport albo dowód osobisty),
- inne potrzebne dokumenty takie jak: akt urodzenia, dokumenty dotyczące obecnego lub poprzednich związków małżeńskich, w tym orzeczenia rozwodowe,
- zezwolenie na pobyt (o ile jest ono wymagane),
- wszelkie umowy lub korespondencję z pracodawcą - warto upewnić się, że warunki umowy o pracę oraz zawarte w niej informacje są zrozumiałe,
- europejską kartę ubezpieczenia zdrowotnego, ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków lub prywatne ubezpieczenie zdrowotne,
- świadectwa pracy od pracodawców oraz referencje, które będzie można przedstawić potencjalnym pracodawcom za granicą,
- wystarczające środki finansowe zapewniające utrzymanie do chwili otrzymania pierwszej wypłaty lub na wykupienie biletu powrotnego, w sytuacji gdyby zaistniała konieczność wcześniejszego powrotu do Polski.

Informacje związane z EURES są przekazywane osobom bezrobotnym podczas grupowych i indywidualnych informacji zawodowych oraz bezpośrednio u doradców klienta.

Wdrażanie działań przygranicznych ma na celu zwiększenie zainteresowania usługami EURES. Poszerzenie wiedzy z zakresu funkcjonowania i działalności sieci EURES w regionie przygranicznym, w tym Polski i Niemiec, poprzez m.in. dostarczenie informacji dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy na temat ofert pracy, warunków życia i pracy w Niemczech w regionie przygranicznym, podniesienie świadomości osób bezrobotnych i poszukujących pracy na temat mobilności na europejskim rynku pracy, a także informowanie o możliwościach zatrudnienia i sposobach poszukiwania pracy w sieci EURES.

3.3. Zatrudnianie cudzoziemców

Od 1 stycznia 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw, która miała na celu wdrożenie do polskiego porządku prawnego postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/36/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie warunków wyjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego. Ww. dyrektywa zobowiązywała państwa członkowskie do wprowadzenia warunków i procedury wydawania zezwoleń na pobyt i pracę sezonową dla cudzoziemców. Intencją zmian było również przeciwdziałanie występującym obecnie nadużyciom (zjawisko handlu oświadczeniami), sprawniejsze zarządzanie migracjami zarobkowymi i poprawa standardów zatrudnienia cudzoziemców.

Nowelizacja ustawy spowodowała zmianę dotychczasowych przepisów dotyczących zezwoleń na pracę oraz wprowadziła nowy typ zezwolenia, który dotyczy wykonywania przez cudzoziemców prac sezonowych w ramach działalności uznawanych za sezonowe (m.in. rolnictwo, ogrodnictwo, turystyka), określonych w Rozporządzeniu wykonawczym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie podklas działalności według klasyfikacji PKD, w których wydawane są zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca.

Dzięki zezwoleniu można zatrudniać obywatela każdego państwa spoza UE. Zezwolenie na pracę sezonową wydaje starosta właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi, na okres do 9 miesięcy w roku kalendarzowym. Zezwolenie na pracę sezonową jest wydawane dla określonego cudzoziemca i wskazuje podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi, najniższe wynagrodzenie cudzoziemca, wymiar czasu pracy albo liczbę godzin pracy w tygodniu lub miesiącu, rodzaj umowy będącej podstawą wykonywania pracy oraz okres ważności zezwolenia. Jeżeli zezwolenie dotyczy pracy cudzoziemca w charakterze pracownika tymczasowego, w zezwoleniu na pracę jest określany także pracodawca użytkownik.

Podstawą do wydania zezwolenia na pracę sezonową jest złożenie wniosku o wydanie zezwolenia na prace sezonową cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wraz z wymaganymi załącznikami. We wniosku należy określić, m.in. proponowane wynagrodzenie cudzoziemca, wymiar czasu pracy albo liczbę godzin pracy w tygodniu lub miesiącu, rodzaj umowy będącej podstawą wykonywania pracy oraz okres ważności zezwolenia.

Zezwolenie na pracę sezonową wydaje się, jeżeli wysokość wynagrodzenia określona w umowie będzie niższa od wynagrodzenia pracowników wykonujących w tym samym stanowisku wymiarze czasu pracy porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku.

Jeśli cudzoziemiec przebywa już w Polsce, starosta, w imieniu którego działa powiatowy urząd pracy, weryfikuje wniosek i wydaje zezwolenie (lub odmowę, jeśli we wniosku nie są spełnione odpowiednie warunki) w terminie do 7 dni roboczych. Gdy wymagane jest postępowanie wyjaśniające, termin wydłuża się do 30 dni.

Gdy cudzoziemiec, którego podmiot chce zatrudnić nie przebywa w Polsce, starosta po zweryfikowaniu wniosku wpisuje go do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej. Przyszły pracodawca otrzymuje zaświadczenie o takim wpisie, które z kolei przekazuje cudzoziemcowi. Zaświadczenie to jest podstawą do wydania wizy w celu wykonywania pracy sezonowej lub w przypadku, gdy cudzoziemiec wyjeżdża w ruchu biznesowym, służy jako potwierdzenie celu wjazdu do Polski. Po przyjeździe cudzoziemca do Polski, pracodawca jest zobowiązany poinformować o tym Urząd i podać adres zakwaterowania cudzoziemca – dopiero po spełnieniu tego obowiązku Urząd wydaje zezwolenie na pracę sezonową uprawniające cudzoziemca do pracy.

Wprowadzona została również nowa formuła oświadczenia w przypadku prac „nie-sezonowych” – oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, która ma na celu ulepszenie procedury związanej z wykonywaniem pracy krótkoterminowej (do 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy) przez obywateli 6 państw: Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej, Ukrainy na podstawie zarejestrowanych oświadczeń w powiatowym urzędzie pracy. Procedura ta zawiera mechanizmy zabezpieczające przed nadużyciem, tj. możliwości odmowy wpisu do ewidencji oświadczeń (jeżeli z okoliczności wynika, że oświadczenie zostało złożone dla pozorów, będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełni obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzeniem pracy innym osobom), a także obowiązek informacyjny podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełni obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzeniem pracy innym osobom), a także obowiązek informacyjny podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi o podjęciu lub niepodjęciu pracy przez cudzoziemca.

Podmiot, który chce zatrudnić cudzoziemca, składa w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na siedzibę lub miejsce pobytu stałego (siedziba dotyczy osób prawnych, a pobyt stały osób fizycznych) Oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, do którego dołącza dowód dokonania wpłaty, oświadczenie o niekaralności, ważny dokument tożsamości, kopię wszystkich wypełnionych stron ważnego dokumentu podróży cudzoziemca lub kopię innego ważnego dokumentu tożsamości cudzoziemca, a jeżeli cudzoziemiec nie przebywa na terytorium RP – kopię stron dokumentu podróży z danymi osobowymi cudzoziemca. Gdy oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi zostało wpisane do ewidencji oświadczeń, wówczas pracodawca powinien przesać oryginał oświadczenia do cudzoziemca, którego chce zatrudnić, by ten wyrobił na jego podstawie w swoim ojczystym kraju w polskim konsulacie wizę umożliwiającą legalny wjazd i pobyt w Polsce.

Pracodawca, którego oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi zostało wpisane do ewidencji oświadczeń, jest zobligowany do poinformowania Urzędu na piśmie o podjęciu (najpóźniej w dniu rozpoczęcia pracy) lub niepodjęciu (w terminie 7 dni od daty rozpoczęcia pracy wskazanej w oświadczeniu) pracy przez cudzoziemca.

Każdy podmiot powierzający prace cudzoziemcowi musi zawrzeć z nim pisemną umowę o pracę w języku zrozumiałym dla cudzoziemca i przestrzegać wszystkie obowiązki wynikające

z powierzenia pracy, tak jak w przypadku polskich pracowników. Zatem takiego pracownika w ciągu 7 dni należy zgłosić do ubezpieczenia społecznego. Poza tym pracodawca powinien przez cały okres pracy cudzoziemca przechowywać kopię jego dokumentu pobytowego.

Istotną zmianą w procedurze zatrudniania cudzoziemców jest wprowadzenie opłat, które precyzuje rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 8 grudnia 2017 r. w sprawie wysokości wpłat dokonywanych w związku ze złożeniem wniosku o wydanie zezwolenia na pracę lub zezwolenia na pracę sezonową oraz złożenia oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi. Podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi przy składaniu wniosku o wydanie zezwolenia na pracę sezonową lub jego przedłużenie oraz oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w celu dokonania wpisu w ewidencji oświadczeń jest zobowiązany do dokonania jednorazowej wpłaty w wysokości nie większej niż 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdego cudzoziemca – aktualnie jest to kwota 30,00 zł.

W powiecie sokołowskim w 2019 roku w tutejszym Urzędzie złożono 57 wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz 2450 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, z czego do dnia 31.12.2019 r. wpisano do ewidencji oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi 2353 oświadczenia. W tym okresie wydano 29 zaświadczeń o wpisie wniosku do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej i 36 zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wydano 15 decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową dla cudzoziemca.

Należy zauważyć, iż w analogicznym okresie 2018 roku w tutejszym Urzędzie zarejestrowano 1502 oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi. W porównaniu do ubiegłych lat dalej zauważalny jest wzrost zapotrzebowania na pracowników Wschodu, zwłaszcza Ukrainy. Przyjeżdżają do Polski najczęściej na zasadzie uproszczonej na krótki czas – maksymalnie na sześć miesięcy w ciągu roku. Ci, którzy chcą pracować dłużej nawet do 3 lat z możliwością przedłużenia, muszą ubiegać się u wojewody o zezwolenie na pracę. Dla zdecydowanej większości Ukraińców, którzy przyjeżdżają do Polski emigracja ma charakter ekonomiczny i krótkotrwały, ale też powtarzalny. Ukraińcy wybierają Polskę ze względu na bliskość geograficzną, zarobki, relatywnie niewielką barierę językową.

W związku z obecną sytuacją na rynku Pracy MRPiPS zniósł obowiązek starania się o zaświadczenie od starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych tzw. testu rynku pracy. Na liście 197 zawodów zwolnionych znaleźli się m.in. murarze, betoniarze, dekarze, ślusarze, elektrycy, inżynierowie budowlani, programiści, aplikanci, projektanci i administratorzy baz danych. Test rynku pracy nie jest również konieczny w przypadku zatrudniania kierowców samochodów ciężarowych i operatorów sprzętu do robót ziemnych, lekarzy ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty oraz pielęgniarki bez specjalizacji lub w jej trakcie. Ułatwienia uwzględniają aktualny popyt na rynku pracy i ogranicza się do tych zawodów, w których uzupełnienie niedoborów nie może nastąpić w szybki sposób poprzez aktywizację istniejących zasobów na rynku pracy.

W przypadku, gdy podmiot zatrudniający cudzoziemca zobowiązany jest uzyskać informację starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy, tutejszy Urząd przygotowuje i wydaje stosowny dokument W 2019 roku w związku z 70 wnioskami o wydanie informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu, Urząd wydał

informację na 1369 miejsc pracy. W porównaniu do 2018 roku liczba wniosków zwiększyła się o 18.

Poniżej w tabeli przedstawiono **zestawienie liczbowe wydanych w 2019 roku Oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy oraz przyjętych wniosków w celu wydania zezwolenia na pracę sezonową.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej lub Ukrainy			
	2450	1049	1401
Ukraina	2016	944	1072
Białoruś	269	70	199
Gruzja	31	2	29
Mołdawia	86	16	70
Rosja	31	13	18
Armenia	17	4	13
Podstawa prawna wykonywania pracy:			
Umowa o pracę	362	62	300
Umowa zlecenia	2088	988	1100
Liczba przyjętych wniosków w celu wydania zezwolenia na pracę sezonową			
W tym:			
Ukraina	57	26	31
Podstawa prawna wykonywania pracy:			
Umowa p pracę	15	5	10
Umowa zlecenia	21	8	13
Inne (np. o dzieło, pomocy przy zbiorach)	21	14	7
Liczba wydanych zezwoleń na pracę sezonową			
na podstawie przyjętych wniosków	36	18	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

3.4. Realizacja usług poradnictwa zawodowego

Poradnictwo zawodowe to usługa, która ma na celu **udzielenie pomocy osobie bezrobotnej i poszukującej pracy** w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy oraz w planowaniu rozwoju kariery zawodowej, a także na przygotowaniu do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy w szczególności na:

- udzielaniu informacji o zawodach, rynku pracy, możliwościach szkolenia i kształcenia, umiejętnościach niezbędnych przy aktywnym poszukiwaniu pracy i samozatrudnienia;
- udzielaniu porad z wykorzystaniem standaryzowanych metod ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę pracy, w tym badaniu kompetencji, zainteresowań i uzdolnień zawodowych;
- kierowaniu na specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydawanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia;

- inicjowaniu, organizowaniu i prowadzeniu grupowych porad zawodowych dla bezrobotnych i poszukujących pracy;

a **pracodawcom** pomocy:

- w doborze kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy;
- we wspieraniu rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników przez udzielanie porad zawodowych.

Poradnictwo zawodowe jest świadczone w formie porady indywidualnej lub grupowej.

W roku 2019 z usług poradnictwa zawodowego skorzystało **885 osób**, w tym:

- poradnictwem grupowym objęto 8 osób w ramach 3 grup;
- z porady indywidualnej skorzystało 81 osób;
- informacją indywidualną objęto 58 osób;
- informacją grupową 738 osób (72 grupy).

Osoby młode zajmują szczególne miejsce na rynku pracy. Wspierając działania na rzecz tej grupy osób, nie ograniczamy się jedynie do realizacji określonych programów, usług i instrumentów rynku pracy.

W 2019 roku na zaproszenie wychowawców ze szkół średnich i gimnazjalnych, prowadzone były zajęcia z młodzieżą szkolną dotyczące orientacji zawodowej oraz dalszych możliwości edukacyjnych. W trakcie zajęć, zachęcano młodzież do kontynuowania nauki i przygotowywania się do wejścia na rynek pracy, a dla tych, którzy wybiorą po szkole podjęcie pracy, przedstawiono możliwości wsparcia ze strony urzędu w wejściu na rynek pracy. W przeciągu roku odbyło się 7 spotkań.

Ponadto raz w roku, w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy, odbywa się spotkanie związane z badaniem pn. „Barometr zawodów”, w którym biorą udział pracownicy tutejszego Urzędu. **Barometr zawodów** to bardzo dobre narzędzie, które pomaga obserwować tendencje na rynku pracy. Pozwala wygenerować informacje (na kolejny rok), w jakich zawodach poszukiwani będą pracownicy, w jakich są nadwyżki i rezerwy na rynku pracy, a w jakich sytuacja jest zrównoważona. W związku z tym, iż odnosi się ono do prognozowania na poziomie powiatów, możliwa jest identyfikacja potrzeb w naszym powiecie sokołowskim, ale także w skali województwa i całego kraju, ponieważ badanie jest przeprowadzane we wszystkich Urzędach Pracy w Polsce. Odbiorcami informacji pozyskanych w Barometrze zawodów są osoby poszukujące pracy, pracujące, zainteresowane zmianą kwalifikacji, a także uczniowie przygotowujący się do wejścia na rynek pracy.

3.5. Szkolenia i przekwalifikowania

Kształcenie ustawiczne niemal na stałe związane jest z aktywnością człowieka. Tempo zmian cywilizacyjnych, głównie w wyniku postępu technologicznego a także rozwój zawodowy jednostki w perspektywie rozwoju całej organizacji powoduje potrzebę nieustannego podnoszenia i uzupełniania kwalifikacji. Bycie konkurencyjnym na rynku pracy wymaga doskonalenia oraz pogłębiania wiedzy zarówno teoretycznej jak i praktycznej. Najlepszym sposobem na zdobywanie kwalifikacji zawodowych jest korzystanie m.in. z kursów i szkoleń.

Szkolenia to pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Zmiany zachodzące na rynku pracy wymagają stałego doskonalenia i dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. Szkolenia są formą aktywizacji, dzięki której osoby bezrobotne

i poszukujące pracy mają możliwość zdobycia nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych. Rola szkoleń zawodowych jako programu rynku pracy jest więc bardzo ważna, ponieważ w znacznym stopniu podnosi szanse na zatrudnienie. Na szkolenia kierowane są osoby uprawnione w szczególności w przypadku: braku kwalifikacji zawodowych, konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji, utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie oraz braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

W 2019 roku na szkolenia, realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim, zostały skierowane łącznie **22 osoby bezrobotne** (w tym: 6 osób zamieszkałych na wsi, 4 osoby długotrwale bezrobotne, 1 osoba po 50 roku życia, 2 kobiety oraz 5 osób do 25 roku życia).

Analizując procentowy udział skierowanych mężczyzn i kobiet we wszystkich szkoleniach należy stwierdzić, że większość stanowią mężczyźni (91%). Po zakończonych szkoleniach pracę podjęło 18 osób, co stanowi blisko 82% ogółu uczestniczących w szkoleniach.

Środki na szkolenia pozyskano w ramach różnych źródeł finansowania w tym:

- w ramach Funduszu Pracy – 12 osób,
- w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego (RPO WM) – 10 osób.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób skierowanych na szkolenia w podziale na źródło finansowania.

Nazwa programu	Ogółem	Liczba osób skierowanych		Liczba osób podejmujących zatrudnienie (w okresie do 3 m-cy po zakończonym szkoleniu)	Efektywność szkoleń w %
		Fundusz Pracy	RPO WM		
Szkolenie indywidualne	22	12	10	18	82%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Poprzez ukończenie szkoleń organizowanych przez Urząd Pracy uczestnicy nie tylko podwyższyli kwalifikacje zawodowe, ale również wzbogacili się w tak cenne cechy osobowości jak: pewność siebie, elastyczność, przedsiębiorczość, niezależność, a także dbałość o swoją pozycję na rynku pracy. Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim oprócz organizowania szkoleń, udostępniali informacje o rynku usług edukacyjnych i udzielali pomocy w wyborze instytucji szkoleniowych wszystkim osobom, które się o to zwróciły.

3.6. Instrumenty rynku pracy

3.6.1. Prace interwencyjne

Prace Interwencyjne są wsparciem finansowym związanym z zatrudnieniem skierowanej osoby bezrobotnej. Instrument ten przynosi obustronne korzyści, ponieważ dla pracodawców zmniejsza koszty związane z zatrudnieniem nowego pracownika, natomiast dla osoby bezrobotnej zwiększa szanse na zatrudnienie.

W 2019 roku na prace interwencyjne skierowano ogółem **94 osoby bezrobotne**, w tym:

- w ramach Funduszu Pracy – 74 osoby,
- w ramach RPO WM – 20 osób.

Wśród skierowanych osób bezrobotnych było:

- 55 kobiet,
- 50 osób zamieszkałych na wsi,
- 41 osób do 30 roku życia,
- 13 osób powyżej 50 roku życia,
- 21 osób długotrwale bezrobotnych.

Program prac interwencyjnych jest jednym z najskuteczniejszych zatrudnieniowo programów rynku pracy. Jego efektywność zatrudnieniowa w 2019 roku wyniosła 95%.

3.6.2. Roboty publiczne

Roboty publiczne to zatrudnienie osoby bezrobotnej przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty (z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy), gminy oraz organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

W 2019 roku skierowano do zatrudnienia w ramach robót publicznych ogółem **26 osób** bezrobotnych w ramach środków Funduszu Pracy

Wśród skierowanych osób bezrobotnych było:

- 2 kobiety,
- 10 osób zamieszkałych na wsi,
- 21 osób powyżej 50 roku życia,
- 7 osób długotrwale bezrobotnych,
- 1 osoba powyżej 30 roku życia.

Efektywność zatrudnieniowa wyniosła 96%.

3.6.3. Staż

Staż zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy to nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania prac przez realizowanie zadań w miejscu pracy bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą. Osoba bezrobotna odbywa staż na podstawie umowy zawartej przez starostę z pracodawcą według programu stażu. Osoby bezrobotne wkraczające na rynek pracy mają możliwość uzyskania doświadczenia zawodowego, na określonym stanowisku

poprzez udział w stażu. Urząd do odbycia stażu kieruje także osoby, dla których zachodzi konieczność zmiany ścieżki kariery zawodowej. Poprzez udział w stażu osoby te mogą uzyskać dodatkowe kwalifikacje, na innym stanowisku niż dotychczas zajmowane. W okresie odbywania stażu osoba bezrobotna otrzymuje stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych.

W 2019 roku w ramach tej formy sfinansowano odbywanie stażu dla **117 osób** ogółem, w tym:

- w ramach Funduszu Pracy – 15 osób,
- w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) – 66 osób,
- w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego (RPO WM) – 36 osób.

Wśród osób skierowanych było:

- 98 kobiet,
- 54 osoby zamieszkałe na wsi,
- 79 osób do 30 roku życia,
- 2 osoby powyżej 50 roku życia,
- 31 osób długotrwale zarejestrowanych.

Bezrobotni najczęściej odbywali staż na takich stanowiskach jak: pracownik biurowy, asystent nauczyciela przedszkola, sprzedawca, sprzątacza, pomoc kuchenna.

Efektywność zatrudnieniowa wyniosła 75%.

3.6.4. Środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy wymusza poszukiwania nowych form ograniczających poziom bezrobocia. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stwarza możliwość przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej. Program ten adresowany jest do osób przedsiębiorczych, które same chcą stworzyć dla siebie miejsce pracy.

W 2019 roku środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznano ogółem 48 osobom w ramach różnych źródeł finansowania, w tym:

- w ramach Funduszu Pracy – 4 osoby,
- w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) – 26 osób,
- w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego (RPO WM) – 18 osób,

Najbardziej popularnym profilem podejmowanej działalności była działalność usługowa.

Środki na podjęcie działalności gospodarczej są instrumentem, który charakteryzuje się wysoką skutecznością i cieszy dużym zadowoleniem korzystających z niego klientów. Na jego atrakcyjność wpływa również pakiet ustaw uchwalonych z myślą o przedsiębiorcach i nazwanych zbiorowo „Konstytucją biznesu”. Najważniejszą zmianą jest nowe prawo przedsiębiorców, zastępujące ustawę o swobodzie działalności gospodarczej.

Początkujący przedsiębiorcy są zwolnieni z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne przez pierwsze 6 miesięcy prowadzenia działalności. Po tym czasie mogą skorzystać przez 2 lata z tzw.: „małego ZUS-u”.

Środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało 48 osób, w tym:

- 20 kobiet,
- 18 osób zamieszkujących wieś,
- 27 osób do 30 roku życia,

- 9 osób długotrwale bezrobotnych.

Rodzaje działalności gospodarczych, na które zostały udzielone dofinansowania w roku 2019 r.

L. p.	Rodzaj działalności	Ilość dofinansowań	W tym z Miasta Sokołów Podlaski
1.	Usługi związane z budownictwem w tym usługi ogólnobudowlana, elektryczne, hydrauliczne i projektowe	14	8
2.	Usługi fryzjersko-kosmetyczne, podologiczne	8	5
3.	Produkcja i montaż mebli	2	1
4.	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne, architektoniczna, projektowa	6	3
5.	Naprawa i konserwacja pojazdów samochodowych, motocykli i maszyn	2	1
6.	Działalność fotograficzna	2	0
7.	Usługi sprzątania, wynajem sprzętu do sprzątania	2	1
8.	Produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej, usługi ślusarskie i spawalnicze	2	0
9.	usługi fizjoterapeutyczne	2	1
10.	Usługi różne w tym:	8	7
	Działalność, prawnicze		
	Usługi geodezyjne		
	Działalność gospodarcza zajmująca się produkcją, sprzedażą oraz montażem rolet okiennych i moskitier		
	Handel		
	Usługi dla firm z sektora medycznego		
	Działalność edukacyjno-muzyczna		
	Działalność ubezpieczeniowa		
Wykonywanie zabiegów higienizacyjnych			
Razem		48	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej nieustannie cieszy się zainteresowaniem wśród osób bezrobotnych. W badanym roku w znacznym stopniu skorzystały osoby do 30 roku życia w ramach jednorazowej bezzwrotnej pomocy na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Jest to forma pomocy, która stanowi szansę na samodzielność w działaniu, a tym samym pozwala na odnalezienie swojego miejsca na rynku pracy. Jednocześnie dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej wpływa na kształtowanie się lokalnego rynku u pracy, ponieważ więcej nowych firm to dodatkowe miejsca pracy, bardziej konkurencyjny rynek oraz bogatsza oferta usług. Niektóre osoby bezrobotne, które na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymały środki, w trakcie prowadzenia swojej firmy, wykazywały zainteresowanie skorzystaniem z innych form pomocy dostępnych w tut. Urzędzie,

tj. przyjęciem osób na staż czy pozyskaniem środków na wyposażenie stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej, zobowiązując się w ten sposób do utrzymania tego stanowiska minimum 24 miesiące. Wobec czego ważnym rezultatem udzielanego wsparcia niejednokrotnie jest generowanie nowych miejsc pracy na terenie powiatu sokołowskiego.

3.6.5. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego.

Jedną z form wspierania małej i średniej przedsiębiorczości jaką proponuje Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim jest refundacja poniesionych kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Warunkiem prawidłowego wywiązania się z warunków umowy jest zatrudnienie na utworzonym stanowisku pracy skierowanego bezrobotnego przez okres, co najmniej 24 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy.

W 2019 roku zawarto 15 umów na 15 stanowisk pracy, w ramach których skierowano **32 osoby** bezrobotne. Refundacja kosztów nastąpiła z poszczególnych źródeł finansowania:

- w ramach środków Funduszu Pracy – dla 1 stanowiska,
- w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) – dla 9 stanowisk,
- w ramach programu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego (RPO WM) – dla 5 stanowisk.

Zawierane umowy dotyczyły takich stanowisk jak: pomocnik ogrodnika, pomocniczy robotnik budowlany, pomocnik mechanika, sprzedawca, brukarz, szlifierz, opiekunka dziecięca, operator stołu do cięcia tkanin, pozostali stolarze meblowi i pokrewni, maszynowy szlifierz – polerowacz szkła.

Analizowana forma wsparcia w dalszym ciągu cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony pracodawców i osób bezrobotnych ze względu na perspektywę podjęcia zatrudnienia. Należy do najbardziej efektywnych instrumentów rynku pracy, przynosząc wymierne efekty w zakresie zatrudnienia osób bezrobotnych przez okres minimum 2 lata, co wpływa na rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w powiecie.

3.6.6. Prace społecznie użyteczne

Zgodnie z art. 73a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, bezrobotni bez prawa do zasiłku korzystający ze świadczeń pomocy społecznej mogą być kierowani do wykonywania prac społecznie użytecznych. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między Starostą, a Gminą na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy Urząd Pracy refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu. Na wniosek gminy, powiatowy urząd pracy może skierować osoby uprawnione do wykonywania prac społecznie użytecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu w wymiarze 10 godzin tygodniowo.

W 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim zawarł 6 porozumień: z Urzędem Miasta Sokołów Podlaski i Urzędem Miasta i Gminą Kosów Lacki oraz z Gminą Sokołów Podlaski, Jabłonna Lacka, Bielany i Sterdyń. Z prac społecznie użytecznych korzystało **50 osób**, w tym:

- 25 kobiet,
- 21 osób zamieszkałych na wsi,

- 4 osoby do 30 roku życia,
- 25 osób powyżej 50 roku życia,
- 43 osoby długotrwale bezrobotne.

W ramach prac społecznie użytecznych osoby bezrobotne kierowane były do wykonywania prac na stanowisku robotnik gospodarczy.

Spośród osób skierowanych do prac społecznie użytecznych 17 osób przerwało udział (z powodu osiągnięcia wieku emerytalnego, porzucenia pracy lub podjęcia pracy), a 33 osoby zakończyły pracę.

Finansowanie ze strony Powiatowego Urzędu Pracy pochodziło ze środków Funduszu Pracy.

3.6.7. Bon na zasiedlenie dla bezrobotnego do 30 roku życia

Bon na zasiedlenie jest przyznawany na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia w ramach dostępnych środków finansowych na pokrycie kosztów m.in. zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania (w odległości co najmniej 80 km lub czas dojazdu i powrotu do miejscowości w której wykonywana jest pracy przekracza 3 godziny dziennie). Celem tego instrumentu jest zachęcenie młodych bezrobotnych do samodzielnego podejmowania pracy oraz mobilności zawodowej.

W 2019 roku bon na zasiedlenie przyznano **11 osobom** bezrobotnym, w ramach środków Funduszu Pracy.

3.6.8. Refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne bezrobotnych do 30 roku życia.

Przepis umożliwiający dokonanie refundacji w ramach tzw. art.150 f z mocy ustawy z dnia 25 czerwca 2015 o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewidywał finansowanie zadania na lata 2016 – 2018.

W 2019 roku nie były zawierane nowe umowy, a jedynie następowała wymiana osób na utworzonych stanowiskach pracy. W ramach tych wymian **10 osób** do 30 roku życia podjęło pracę.

3.6.9. Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia.

Na podstawie zawartej umowy Starosta może przyznać pracodawcy lub przedsiębiorcy dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia, a nie ukończył 60 lat przez okres 12 miesięcy, natomiast bezrobotnego, który ukończył 60 lat przez okres 24 miesięcy. Po upływie okresu przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia pracodawca zobowiązany jest do dalszego zatrudnienia odpowiednio przez okres 6 miesięcy oraz 12 miesięcy.

W 2019 roku udział w programie rozpoczęła **1 osoba** w ramach środków z Funduszu Pracy. Efektywność zatrudnieniowa wyniosła 88%.

3.6.10. Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS)

Jest to instrument rynku pracy wprowadzony w 2014 roku nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań zmieniającej się gospodarki. Inwestycja w potencjał kadrowy powinna poprawić zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na rynku pracy. Podstawowym przeznaczeniem KFS jest dofinansowanie – na wniosek pracodawcy – kształcenia ustawicznego pracowników zatrudnionych w firmie. Skorzystać z tych środków może też sam pracodawca.

Środki KFS przeznaczone są na finansowanie poniższych działań:

- kursów i studiów podyplomowych realizowanych z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
- egzaminów umożliwiających uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
- badań lekarskich i psychologicznych wymaganych do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
- ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem,
- określenia potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego w związku z ubieganiem się o sfinansowanie tego kształcenia ze środków KFS.

W ramach środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego możliwe jest sfinansowanie:

- do 100% kosztów kształcenia ustawicznego – jeśli wnioskodawca należy do grupy mikroprzedsiębiorców, nie więcej jednak niż do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika,
- do 80% kosztów kształcenia ustawicznego, nie więcej jednak niż do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika, dla pozostałych pracodawców.

W 2019 roku zgodnie z określonymi przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej priorytetami wydatkowania środków KFS w pierwszej kolejności środki przyznawane były pracodawcom, których działania zaplanowane do realizacji we wniosku spełniały wymagania określone przynajmniej w jednym z poniższych priorytetów:

1. wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;
2. wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie posiadają świadectwa dojrzałości;
3. wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników pochodzących z grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zatrudniających w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRPiPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych pochodzących z grup, o których mowa w art.4 ust 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych lub pracownikach Zakładów Aktywności Zawodowej;
4. wsparcie kształcenia ustawicznego osób, którzy mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej;
5. wsparcie kształcenia ustawicznego instruktorów praktycznej nauki zawodu, nauczycieli kształcenia zawodowego oraz pozostałych nauczycieli, o ile podjęcie kształcenia ustawicznego umożliwi im pozostanie w zatrudnieniu;

6. wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia.

Ogłoszenia o naborze wniosków pracodawców o przyznanie środków na finansowanie kosztów kształcenia ustawicznego zamieszczane były na stronie internetowej Urzędu, ze wskazaniem priorytetów wydatkowania KFS na dany rok, terminu rozpoczęcia i zakończenia naboru wniosków oraz elementów branych pod uwagę przy rozpatrywaniu wniosków. Nabory wniosków w 2019 roku ogłaszane były 8 razy.

W 2019 roku na działania w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim pozyskał 600 000,00 zł.

Poniższa tabela przedstawia pracodawców korzystających z tych środków wraz z liczbą pracowników.

Pracodawca	Liczba pracodawców objętych wsparciem KFS	Liczba przeszkolonych pracowników
Przedsiębiorca zatrudniający do 9 pracowników	22	44
Przedsiębiorca zatrudniający od 10 do 49 pracowników	6	23
Przedsiębiorca zatrudniający powyżej 50 pracowników	6	279
Jednostki sektora finansów publicznych	13	240
RAZEM	47	586

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

4. PROJEKTY I PROGRAMY RYNKU PRACY

Aktywne formy przeciwdziałaniu bezrobociu, to programy finansowane ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach których zawierane są umowy z pracodawcami na organizowanie miejsc pracy dla bezrobotnych oraz pomoc bezrobotnym w samozatrudnieniu lub szkoleniach zawodowych.

Łączna kwota środków Funduszu Pracy na realizację przez Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji lokalnego rynku pracy w 2019 roku wyniosła **3 290 000,00 zł**.

W ramach powyższej kwoty realizowane były:

4.1. Projekty współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

1) „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim (III)”

Projekt realizowany był w ramach Osi priorytetowej 1. Osoby młode na rynku pracy, Działanie 1.1 „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe”, Poddziałanie 1.1.1 „Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego POWER 2014 – 2020.

W projekcie uczestnikami mogły być osoby bezrobotne w wieku 18-29 lat, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim z ustalonym I lub II profilem pomocy (tzw. młodzież NEET), które:

- nie kształcą się, tj. nie uczestniczą w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym,
- nie szkolą się, tj. nie uczestniczą w pozaszkolnych zajęciach mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych potrzebnych do wykonywania pracy,
- nie brały udziału w tego typu formie aktywizacji, finansowanej ze środków publicznych, w okresie ostatnich 4 tygodni.

Projekt zakładał też, że osobom młodym wsparcie powinno być udzielone w okresie 4 miesięcy od dnia rejestracji w urzędzie pracy (dot. osób do 25 roku życia) lub w okresie 4 miesięcy od dnia przystąpienia do projektu (osoby powyżej 25 roku życia) zgodnie ze standardami określonymi w realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce.

Celem projektu było obniżenie bezrobocia i zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych na terenie Powiatu Sokołowskiego.

W ramach projektu w 2019 roku zorganizowane następujące formy wsparcia:

- pośrednictwo pracy – 80 osób,
- poradnictwo zawodowe – 26 osób,
- staże – 66 osób,
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 26 osób,
- wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy – 13 osób.

Czas realizacji projektu: 01.01.2018 – 31.12.2019

Wartość projektu wyniosła 1 515 029,35 zł w 2018 r. zaś w 2019 roku wyniosła **1 264 273,00 zł**.

2) „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim (III)”

Projekt realizowany był w ramach Osi priorytetowej VIII, Działanie 8.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020.

Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne w wieku 30 lat i więcej pozostające bez pracy, będące w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, zwane dalej grupami defaworyzowanymi, tj. osoby długotrwale bezrobotne (zarejestrowane nieprzerwanie przez okres 12 miesięcy), osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach (osoby z wykształceniem średnim lub niższym), mężczyźni w wieku pomiędzy 30-49 rokiem życia.

W ramach projektu w 2019 roku zorganizowane następujące formy wsparcia:

- pośrednictwo pracy – 61 osób,
- poradnictwo zawodowe – 28 osób,
- staże – 36 osób,
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 18 osób,
- szkolenia – 10 osób;
- wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy – 6 osób;
- prace interwencyjne – 20 osób.

Czas realizacji projektu: 01.01.2019 – 31.12.2020

Wartość projektu wyniosła łącznie 2 469 468,00 zł (**964 568,00 zł w 2019 r.** i 1 504 900,00 zł w 2020 r.)

4.2. Programy rynku pracy

1) Środki Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałaniu bezrobociu w ramach algorytmu

Program przeznaczony na finansowanie aktywnych form w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne z ustalonym I lub II profilem pomocy lub osoby poszukujące pracy otrzymujące rentę szkoleniową.

W ramach projektu w 2019 roku zorganizowane następujące formy wsparcia:

- szkolenie – 12 osób,
- staż – 15 osób,
- roboty publiczne – 26 osób,
- prace interwencyjne – 74 osoby,
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 4 osoby,
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 1 osoba,
- prace społecznie użyteczne – 50 osób,
- bon na zasiedlenie dla bezrobotnego do 30 roku życia – 11 osób,
- refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne bezrobotnych do 30 roku życia – 10 osób,
- dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia – 1 osoba.

Wartość programu wyniosła **1 061 159,00 zł.**

Liczba osób bezrobotnych skierowanych w ramach programów rynku pracy w 2019 roku

Programy rynku pracy	Ogółem	Fundusz Pracy Algorytm	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego (RPO WM)
Ogółem, w tym:	411	216	105	90
Szkolenia	22	12	X	10
Prace interwencyjne	94	74	X	20
Roboty publiczne	26	26	X	-
Staż	117	15	66	36
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	48	4	26	18
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	32	13	13	6
Prace społecznie użyteczne	50	50	X	X
Bon na zasiedlenie dla bezrobotnego do 30 roku życia	11	11	X	X
Refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne bezrobotnych do 30 roku życia	10	10	X	X
Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia	1	1	X	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Struktura wydatków w złotych w 2019 roku na poszczególne programy

Program rynku pracy	Ogółem	% udział w wydatkach	Algorytm	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego (RPO WM)
Ogółem wydatki w tym:	3 238 004,27	98,42%	1 047 053,26	1 251 700,85	943 047,50
Szkolenia	58 647,62	90,21%	34 336,23	X	24 311,39
Prace interwencyjne	418 956,96	96,98%	321 972,60	X	100 781,70
Roboty publiczne	309 810,59	97,33%	309 810,59	X	
Staże	701 742,18	97,14%	78 739,04	376 700,85	246 302,29
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	1 196 700,00	99,73%	100 000,00	650 000,00	446 700,00
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	374 952,12	99,99%	25 000,00	225 000,00	124 952,12
Prace społecznie użyteczne	496 663,20	99,88%	496 663,20	X	X
Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia	34 545,00	100%	34 545,00	X	X
Bon na zasiedlenie dla bezrobotnego do 30 roku życia	88 000,00	100%	88 000,00	X	X
Bon na zatrudnienie dla bezrobotnego do 30 roku życia	4 986,60	100%	4 986,60	X	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

5. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Do zadań samorządu powiatowego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zalicza się zadania z zakresu zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, które realizowane są przez powiatowy urząd pracy od 2008 roku.

Do zadań tych należy:

- finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu,
- przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- dokonanie zwrotu wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,
- finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych,
- zwrot miesięcznych kosztów zatrudniania pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy.

W 2019 rok Urząd dysponował środkami z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 7961,16 zł. W ramach powyższych środków finansowano 1 staż dla osoby z niepełnosprawnością.

6. DZIAŁANIA PROMUJĄCE USŁUGI ŚWIADCZONE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY W SOKOŁOWIE PODLASKIM

Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim podobnie jak w poprzednich latach, skupiały się w szczególności na aktywnym przeciwdziałaniu bezrobociu, łagodzeniu jego skutków, jak również dbaniu o zaktywizowanie jak największej grupy osób bezrobotnych z zachowaniem racjonalizacji wydatkowania środków i osiągnięcia wysokiej efektywności zatrudnieniowej. Powiatowy Urząd Pracy oprócz aktywizacji osób bezrobotnych w ramach środków Funduszu Pracy przyznanych algorytmem podejmuje działania służące zwiększeniu aktywności i zdolności do zatrudnienia wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez realizację projektów współfinansowanych przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Ponadto podejmuje szereg innych działań promujących usługi i działania realizowane przez urząd.

„Współpraca ze szkołami”

W 2019 r. odbyły się po raz dziesiąty Sokołowskie Targi Pracy, Edukacji i Kariery SZARADA 2019 współorganizowane przez Zespół Szkół Nr 1 w Sokołowie Podlaskim oraz Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim, pod patronatem Starosty Sokołowskiego.

Targi Pracy to jedna z form promocji, z której mogą korzystać pracodawcy poszukujący pracowników oraz uczelnie zachęcające do zapoznania się z kierunkami kształcenia. Z jednej strony to świetna okazja dla młodzieży – przyszłych absolwentów, by w tym samym miejscu i czasie zapoznać się z ofertą uczelni wyższych i szkół średnich, z drugiej strony okazja dla kandydatów do pracy, by porównać aktualne oferty pracy, porozmawiać z pracodawcami o wymaganiach stawianych kandydatom, złożyć dokumenty aplikacyjne oraz otrzymać materiały informacyjne przygotowane przez pracodawców. Podczas Targów Pracy firmy mają nie tylko możliwość promowania siebie oraz swoich ofert rekrutacyjnych, programów praktyk i staży, ale mogą zbadać trendy wśród młodzieży, która za chwilę wejdzie na rynek pracy. Natomiast Powiatowy Urząd Pracy przedstawia możliwości związane z początkiem kariery zawodowej. Wśród różnych opcji edukacji, młodzież może wybrać taką która pozwala na podejmowanie pierwszej pracy, zdobywania doświadczenia zawodowego. Szczególne znaczenie ma tu forma edukacji zaocznej, pozwalająca na rejestrację w urzędzie pracy i skorzystanie z wielu form pomocy w aktywności zawodowej dla osób młodych (stażu, bonów, szkoleń). Na Targach była możliwość zapoznania się ze ścieżką osoby bezrobotnej i usługami dostępnymi w Urzędzie. Swoje stanowisko wystawiło 13 firm, głównie z sokołowskiego rynku pracy.

Osoby młode zajmują szczególne miejsce na rynku pracy. Wspierając działania na rzecz tej grupy osób, nie ograniczamy się jedynie do realizacji określonych programów, usług i instrumentów rynku pracy.

W 2019 r. na zaproszenie wychowawców ze szkół średnich i gimnazjalnych, prowadzone były zajęcia z młodzieżą szkolną dotyczące orientacji zawodowej oraz dalszych możliwości edukacyjnych. W trakcie zajęć, zachęcano młodzież do kontynuowania nauki i przygotowywania się do wejścia na rynek pracy, a dla tych, którzy wybiorą po szkole podjęcie pracy, przedstawiono możliwości wsparcia ze strony Urzędu w wejściu na rynek pracy.

„ Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) ”

W dniu 12.02.2019 r. zorganizowana została konferencja promująca Krajowy Fundusz Szkoleniowy. Środki KFS stanowią wydzieloną część Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. W konferencji uczestniczyli również przedstawiciele Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Siedlcach Inspektorat w Sokołowie Podlaskim, którzy omówili temat dotyczący okresu przechowywania akt pracowniczych oraz najnowsze zmiany w przepisach emerytalno-rentowych. W spotkaniu uczestniczyło 38 przedstawicieli lokalnych pracodawców.

W 2019 roku wsparcie w postaci kształcenia ustawicznego dofinansowywane z Krajowego Funduszu Szkoleniowego cieszyło się ogromnym zainteresowaniem. Podstawowa pula środków, jaką powiat sokołowski otrzymał na ten cel wyniosła 550 000,00 zł. Dodatkowo z rezerwy KFS otrzymał środki w wysokości 50 000,00 zł. Środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego wydatkowane były zgodnie z ogłoszonymi priorytetami.

W sumie do Urzędu wpłynęło 76 wniosków. Komisja rozpatrzyła pozytywnie 72 wnioski, 4 pracodawców zrezygnowało z realizacji wniosków, natomiast 2 wnioski pozostały bez rozpatrzenia. W różnego rodzaju formach doskonalenia kwalifikacji zawodowych wzięło udział 591 osób.

„Przedsiębiorcą być!”

Dnia 03.04.2019 r. odbyło się szkolenie „Przedsiębiorcą być!” skierowane do osób bezrobotnych, planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Skarbowego w Sokołowie Podlaskim oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział Siedlce Inspektorat w Sokołowie Podlaskim. W spotkaniu uczestniczyło 20 osób zainteresowanych założeniem własnej działalności gospodarczej.

„Jestem aktywny lokalnie”

Dnia 11.06.2019 r. odbyło się Seminarium Edukacyjne „JESTEM AKTYWNY LOKALNIE”, którego inicjatorem była Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sokołowie Podlaskim, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy. Honorowym patronatem seminarium objeli: Starosta Sokołowski Pani Elżbieta Sadowska oraz Rektor Uniwersytetu Przyrodniczo – Humanistycznego dr hab. Tamara Zacharuk, które zaszczyliły nas swoją obecnością. Seminarium skierowane było do uczniów powiatowych szkół średnich, którzy byli głównymi uczestnikami spotkania oraz ich opiekunów - Doradców zawodowych ze szkół. Seminarium podzielone było na dwie części: pierwszą stanowiła konferencja poświęcona oczekiwaniom rynkowym wobec przyszłych kandydatów na pracowników, a drugą stanowiły zajęcia warsztatowe wzmacniające umiejętność tworzenia dokumentów aplikacyjnych. W pierwszej części Seminarium swoje wystąpienia prezentowali dyrektorzy, prezesi lub przedstawiciele lokalnych zakładów pracy: Sokołów LOGISTYKA, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Kosowie Lackim, SOKOŁÓW S.A., Spółdzielnia Inwalidów CHEGOS, Biuro Rachunkowe DAIR, Centrum Szkoleniowe ACZE oraz Biuro Karier z Siedlec. Druga część seminarium stanowiła zajęcia warsztatowe, na których młodzież podzielona w kilkusobowe zespoły tworzyła Curriculum Vitae (popularnie nazywane CV) do przedstawionej oferty pracy.

„Mój nowy zawód”

W dniu 29.06.2019 r. odbyło się spotkanie, którego celem było zapoznanie uczestników z zawodem Opiekun Medyczny. Spotkanie zostało zorganizowane wspólnie z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Siedlcach. Została przedstawiona oferta edukacyjna Centrum. Uczestnicy dowiedzieli się, kim jest opiekun medyczny, jaką pracę wykonuje i co należy do jego obowiązków, jakie wykształcenie należy zdobyć, by pracować w tym zawodzie, jakie perspektywy pracy ma osoba, która chce zostać opiekunem medycznym. W spotkaniu uczestniczyły osoby bezrobotne jak i uczniowie ZS nr 1 w Sokołowie Podlaskim.

„Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK) – szanse i możliwości”

W dniach 26-27.09.2019 r. zostało zorganizowane seminarium „Idea i założenia Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji- korzyści i szanse dla edukacji”. Głównym celem seminarium było zapoznanie uczestników z ZSK czyli opisanie, uporządkowanie i zebranie wszystkich kwalifikacji w jednym, powszechnie dostępnym rejestrze. Oprócz tego opracowanie propozycji konspektów lekcji poświęconych tej tematyce oraz zachęcenie młodzieży do świadomego budowania swojej ścieżki i kariery edukacyjno – zawodowej. Organizatorem seminarium był Instytut Badań Edukacyjnych z Warszawy a partnerem Powiatowy Urząd Pracy. Seminarium skierowane było do doradców zawodowych, nauczycieli-wychowawców, konsultantów i doradców metodycznych. W seminarium uczestniczyło 25 osób ze szkół powiatu sokołowskiego.

„Promocja ekonomii społecznej w powiecie sokołowskim”

W październiku i listopadzie 2019 r. w ramach zawartego porozumienia z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego z Warszawy zorganizowano spotkania dla osób bezrobotnych. Celem zawartego porozumienia jest promocja rozwoju ekonomii społecznej oraz aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców powiatu sokołowskiego. Spotkania dotyczyły tworzenia spółdzielni socjalnej, jako jednej z form zatrudnienia. Spotkanie prowadził doradca kluczowy z Ośrodka Wspierania Ekonomii Społecznej w Siedlcach. W spotkaniu uczestniczyły 63 osoby.

„Kampania: S.O.S. Przeciw handlarzom i łowcom dusz”

W 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy zaangażował się również w kampanię społeczną, której celem jest przestrzeganie osób szukających pracy przed niebezpieczeństwami związanymi z handlem ludźmi oraz ryzykiem, jakie wiąże się z odpowiedzialnością na ogłoszenia nieuczciwych „pracodawców”. Kampania jest realizowana przez Armię Zbawienia, Komendę Stołeczną Policji, Nadwiślański Oddział Straży Granicznej i Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej pod honorowym patronatem Ambasady Brytyjskiej.

7. PLAN FINANSOWY FUNDUSZU PRACY NA REALIZACJĘ PROGRAMU NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA, ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEROBOCIA I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim realizuje i finansuje zadania na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r., poz. 1482 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 374).

Fundusz Pracy jest państwowym funduszem celowym, którego środki są przeznaczane na wypłatę obligacyjnych świadczeń, realizację zadań fakultatywnych oraz aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Głównym dysponentem środków Funduszu Pracy jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który przekazuje samorządom powiatowym środki na wypłaty obligacyjnych świadczeń do wysokości potrzeb. Natomiast na wydatki związane z realizacją programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz finansowanie innych zadań fakultatywnych, środki są limitowane do wysokości wynikającej z algorytmu ich podziału, który uwzględnia poziom i strukturę bezrobotnych w poszczególnych powiatach.

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim w 2019 roku dysponował środkami finansowymi w kwocie **6 371 501,28 zł** na następujące działania i cele:

- 1) **1 737 207,28 zł** – środki na zasiłki dla bezrobotnych,
- 2) **1 061 159,00 zł** – środki Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych,
- 3) **1 264 273,00** – środki na realizację projektu w ramach Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) 2014 – 2020 „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim III”,
- 4) **964 568,00 zł** – środki na realizację projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020 „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim II”,
- 5) **310 300,00 zł** – Środki Funduszu Pracy na refundację pracodawcy lub przedsiębiorcy kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia,
- 6) **600 000,00 zł** – Środki Funduszu Pracy na finansowanie zadań w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego,
- 7) **434 000,00 zł** – środki fakultatywne na utrzymanie urzędu i pozostałe wydatki.

Dodatkowo Urząd dysponował również środkami z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przeznaczonymi na aktywizację osób niepełnosprawnych w kwocie **50 000,00 zł**.

8. OBSŁUGA FORMALNA KLIENTÓW

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim wyodrębnioną komórką organizacyjną zajmującą się obsługą osób bezrobotnych z prawem i bez prawa do zasiłku jest Referat Ewidencji i Świadczeń, w której zatrudnionych jest 4 pracowników zajmujących się w szczególności:

- rejestrowaniem zgłaszających się osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym osób niepełnosprawnych,
- prowadzeniem rejestru osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- rozpatrywaniem wniosków dotyczących przyznania zasiłku lub wysokości przyznanego zasiłku,
- zadaniami z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- obsługą osób uprawnionych do świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- wydawaniem decyzji w sprawie przyznania oraz utraty stypendium z tytułu odbywania stażu oraz szkolenia,
- rozpatrywaniem wniosków o odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty albo o umorzenie nienależnie pobranych świadczeń zgodnie z wymogami art. 76 ust. 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- obsługą dodatków aktywizacyjnych,
- prowadzeniem akt spraw osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- wydawaniem zaświadczeń,
- sporządzaniem informacji statystycznych, informacji o dochodach PIT,
- obsługą programu PŁATNIK (sporządzaniem deklaracji rozliczeniowych, korygujących, raportów przekazywanych do ZUS, dla bezrobotnych z prawem i bez prawa do zasiłku) z uwzględnieniem przekazu elektronicznego do ZUS, a także sporządzaniem odpowiednich sprawozdań w tym zakresie,
- współpracą z pracodawcami, ZUS i innymi instytucjami w sprawach dotyczących wyjaśnień w przedłożonych przez osoby bezrobotne dokumentach,
- prowadzeniem procedury odwoławczej w trybie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Obsługa formalna realizowana jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r., poz. 1482 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256).

Celem Referatu jest podnoszenie poziomu obsługi klientów oraz bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1000) i Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO).

W 2019 roku zostało zarejestrowanych 2067 osób, w tym:

- bezrobotnych z prawem do zasiłku – 372 osoby,
- bezrobotnych bez prawa do zasiłku – 1695 osób,
- poszukujących pracy – 31 osób,

Natomiast wyrejestrowanych zostało 2111 osób bezrobotnych.

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim w 2019 r.:

- wydał 4810 decyzji administracyjnych oraz 35 postanowień w sprawach związanych ze statusem i uprawnieniami osób, do których zastosowanie miały przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- wydał 568 informacji o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy PIT-11,
- udzielił 218 odpowiedzi na pisma i wnioski o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych wpływające do tutejszego Urzędu np. od Komornika Sądu Rejonowego, Policji, urzędów gmin i innych urzędów.

Wydanych zostało 1148 zaświadczeń, w tym:

- do pomocy społecznej – 259, z czego 238 w Samorządowej Elektronicznej Platformie Informacyjnej (SEPI),
- dla celów służby zdrowia – 94,
- na wniosek (m. in. do świadczenia przedemerytalnego) – 15.

W 2019 roku dokonano 6213 zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, zmian danych i wyrejestrowań z ubezpieczeń.

W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. wpłynęło 16 odwołań od decyzji administracyjnych. Na podstawie art. 132 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, w 3 sprawach decyzje zostały uchylone w całości w zakresie utraty statusu osoby bezrobotnej, 13 decyzji zostało przekazanych do wojewody mazowieckiego, co stanowi znikomą ilość zaledwie 0,27% wśród ogółu wydanych decyzji. W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego przez organ II instancji 11 decyzji utrzymał w mocy, 1 decyzję uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia. Zakres spraw dotyczył utraty statusu osoby bezrobotnej. Jedno odwołanie nie zostało rozpatrzone z powodu uchybienia terminu do wniesienia odwołania.

W 2019 roku w 26 sprawach zastosowano nadzwyczajny tryb wzruszenia decyzji ostatecznych tj. wznowiono postępowanie administracyjne w oparciu o art. 145 § 1 pkt 5 KPA, gdy wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nieznanie organowi, który wydał decyzję. W każdym przypadku sprawy wznawiano z urzędu z powodu:

- 1) zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej – 10 spraw,
- 2) pozbawienia wolności – 3 sprawy,
- 3) odbywania stażu organizowanego przez inny podmiot niż powiatowy urząd pracy – 2 sprawy,
- 4) odmowa podjęcia zatrudnienia – 3 sprawy,
- 5) inne przyczyny – 8 spraw.

W 2019 roku w 5 sprawach zmieniono lub uchylono decyzje ostatecznie z zastosowaniem trybu z art. 154 oraz 155 Kodeksu Postępowania Administracyjnego.

9. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE

W 2019 roku została przeprowadzona kontrola prawidłowości wykorzystania środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w zakresie sprawdzenia zgodności realizacji projektu z jego założeniami (zgodność z harmonogramem, umową o dofinansowanie projektu), sprawdzenia podjętych działań przez Beneficjenta w oparciu o zapisy wniosku o dofinansowanie projektu pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim (III)”.

Jednostką kontrolującą był Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie.

Wizyty monitoringowe przeprowadzone zostały w dniu 5 listopada 2019 r. w Urzędzie Skarbowym w Sokołowie Podlaskim przy ul. Węgrowskiej oraz ZUS O/Siedlce Inspektorat Sokołów Podlaski.

W wyniku przeprowadzonych wizyt monitoringowych stażu ustalono, iż przedmiotowa forma wsparcia odbywa się zgodnie z założeniami wniosku o dofinansowanie projektu. Nieprawidłowości i uchybień nie stwierdzono.

Działalność Powiatowej Rady Rynku Pracy

Kompetencje, zakres działania i skład Powiatowej Rady Rynku Pracy określa art. 22 i art. 23 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Organizację i tryb działania Powiatowej Rady Rynku Pracy oraz tryb finansowania kosztów szkoleń członków rad określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie rad rynku pracy.

W dniu 25 kwietnia 2019 roku zakończyła się I kadencja Powiatowej Rady Rynku Pracy w Sokołowie Podlaskim. W czasie trwania czteroletniej kadencji, Powiatowa Rada Rynku Pracy w Sokołowie Podlaskim odbyła 20 posiedzeń (posiedzenie w dniu 25 kwietnia 2019 było 21), w tym 4 wyjazdowe. Posiedzenia wyjazdowe zawsze połączone były ze szkoleniem dla członków Powiatowej Rady Rynku Pracy. We wszystkich posiedzeniach uczestniczyła niezbędna do podejmowania opinii liczba członków Rady.

W trakcie kadencji rozdysponowano ponad 32 mln zł na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Środki te zostały przeznaczone m.in. na staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, bony stażowe, czy podjęcie działalności gospodarczej.

Podczas działalności organu doradczego starosty stan bezrobocia zmniejszył się. Stan bezrobotnych na koniec kwietnia 2015 roku wynosił 2384 osoby, a na dzień 24 kwietnia 2019 roku wyniósł 1233 osoby. Ponadto 3373 osoby aktywizowano w ramach dostępnych form wsparcia, a 7189 osób podjęło pracę, w tym 1694 pracę subsydiowaną. Pozyskano od pracodawców 9201 ofert na miejsca pracy. Wydano 3419 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom oraz 48 wniosków o zezwolenie na pracę sezonową.

W dniu 28 maja 2019 r. w Sali Konferencyjnej Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim odbyło się inauguracyjne posiedzenie II kadencji Powiatowej Rady Rynku Pracy powołanej przez Starostę Sokołowskiego Zarządzeniem Nr 23/2019 z dnia 17 maja 2019 r.

Członkami Rady zostali przedstawiciele działający na terenie powiatu: terenowych struktur każdej organizacji związkowej i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, społeczno-zawodowych organizacji rolników, w tym związków

zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych, jednostek samorządu terytorialnego lub nauki o szczególnej wiedzy i autorytecie w obszarze działania tej rady, organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy.

Pierwsze posiedzenie rozpoczęła Pani Elżbieta Sadowska Starosta Sokołowski.

W 2019 r. odbyło się 6 posiedzeń Powiatowej Rady Rynku Pracy, na których poruszano następujące tematy:

- Polityka aktywizacji osób bezrobotnych w powiecie sokołowskim w 2019 r. – propozycja podziału środków Funduszu Pracy i wydanie opinii w sprawie podziału tych środków na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia aktywizacji zawodowej oraz innych zadań fakultatywnych.
- Sprawozdanie Dyrektora PUP z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim za 2018 r., w tym wydatkowania środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.
- Zaopiniowanie wniosków w sprawie otwarcia nowych kierunków kształcenia zawodowego.
- Zaopiniowanie zmian w planie wydatków Funduszu Pracy na programy promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2019 roku.
- Przedstawianie na każdym posiedzeniu PRRP informacji o rynku pracy w powiecie sokołowskim.

PODSUMOWANIE

Obecnie wiele osób postrzega urząd, że zajmuje się wyłącznie rejestracją osób bezrobotnych i zabezpieczeniem socjalnym osób, które utraciły pracę, co jest nieprawdą. Poza dodatkowymi zadaniami, jakie dzisiaj realizuje urząd wobec, nie tylko jak to było w latach poprzednich osób bezrobotnych i poszukujących pracy, ale także osób aktywnych zawodowo i cudzoziemców. Istotnym utrudnieniem w zarządzaniu personelem oraz głównym czynnikiem fluktuacji pracowników była i jest niezadowolająca wysokość wynagrodzeń, których niestety atrakcyjność spadała wskutek zachodzących zmian na rynku pracy.

Pomimo trudności w efekcie poczynionych działań i również dzięki możliwie maksymalnemu wykorzystaniu uzyskanych środków i pozyskanych funduszy oraz aktywności urzędu, odnotowano spadek stopy bezrobocia w powiecie sokołowskim – z poziomu 5,6% (wg stanu na dzień 31.12.2018 r.) do poziomu 5,2 % (wg stanu na dzień 31.12.2019 r.). Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy zmniejszyła na przestrzeni analizowanego okresu z poziomu 1326 osób (grudzień 2018 r.) do 1282 osób (grudzień 2019 r.). Jest to spadek o 3,3 %. W ewidencji tutejszego urzędu widnieje znaczna ilość osób długotrwale bezrobotnych oraz osób powyżej 50 roku życia, które w niewielkim stopniu są zainteresowane poszukiwaniem pracy oraz nie wykazują inicjatywy własnej w tym zakresie, gdyż przywykły do takiej sytuacji lub też są zniechęcone długim i bezskutecznym poszukiwaniem pracy. Spowodowane jest to różnymi czynnikami, np. barierami psychologicznymi, wśród których wymienia się tzw. „syndrom bezrobotnego” czy dziedziczną niezaradność. Często barierą w podjęciu zatrudnienia jest także problem z dotarciem do miejsc pracy z powodu braku połączeń środkami komunikacji publicznej czy zły stan zdrowia. Aktualnie bardziej pracochłonnym i trudniejszym zadaniem niż dotychczas jest zaktywizowanie zarejestrowanej osoby bezrobotnej. W ewidencji osób bezrobotnych w znacznie przeważającej części znajdują się osoby bezrobotne będące w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy tj. osoby powyżej 50 roku życia, długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji zawodowych, których przywrócenie na rynek pracy wymaga najpierw niwelacji zależnych od tych osób przyczyn bierności zawodowej.

W 2019 roku urząd dysponował środkami publicznymi w łącznej wysokości 3 290 000,00 zł, z których wydatkował kwotę 3 238 004,27 zł tj. 98,42 %. Wykonywano wszystkie zadania i plany zgodnie z założeniami i ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Dzięki czemu m.in.: propagowano usługi i instrumenty rynku pracy, umożliwiając wszystkim zainteresowanym uczestnictwo w nich, udzielano wsparcia wykorzystując oferty pracy i instrumenty rynku pracy, koncentrując się również na działaniach „miękkich”. Dzięki inicjatywie własnej pozyskano dodatkowe środki finansowe z rezerw Ministra i w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dbano o profesjonalizm kadry pracowniczej poprzez jej udział w szkoleniach i umożliwienie kształcenia w celu podwyższania kompetencji i dostosowania do zmieniających się przepisów prawnych oraz kształtowania przyjaznego wizerunku i profesjonalnej obsługi klienta. Aktywnie współpracowano ze wszystkimi gminami powiatu sokołowskiego przede wszystkim w zakresie organizacji prac społecznie użytecznych i robót publicznych, jak i również staży oraz prac interwencyjnych.

Działania Urzędu w dużym stopniu ukierunkowane były na lepsze i trafniejsze adresowanie

usług i instrumentów rynku pracy, na podniesienie umiejętności i kwalifikacji, zdobycie doświadczenia przez osoby bezrobotne, aby po okresie aktywizacji, na dłuższy czas, a nawet na trwale mogły wrócić na rynek pracy. Ponadto do zwiększenia skuteczności działań silniejszy nacisk był kładziony na rzeczywistą, pogłębioną diagnozę potrzeb i indywidualizację wsparcia osób bezrobotnych.

Wszystkie działania Urzędu sprowadzały się do jak najbardziej efektywnego wykorzystania środków jakimi dysponowaliśmy, w celu zmniejszenia i łagodzenia skutków bezrobocia.